

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Absolventi alternativních škol, jejich úspěšnost při přijímacích zkouškách a v dalším studiu na středních školách

Vypracoval: Petra Novotná
Vedoucí práce: Mgr. Margareta Garabiková – Pártlová, Ph.D.

České Budějovice 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Lčovice, 12. 7. 2019

Petra Novotná

Poděkování

Děkuji své vedoucí Mgr. Margaretě Garabikové Pártlové Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytovala při tvorbě mé práce. Dále bych chtěla poděkovat svým rodičům a blízkým za podporu při studiu. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat účastníkům výzkumného šetření za ochotu a čas, který mi při sběru informací věnovali.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá úspěšností žáků z alternativních škol při přijímacím řízení na střední školy a také v jejich dalším studiu na středních školách. V teoretické části je rozebráno alternativní vzdělávání (vznik, vymezení pojmu, charakteristika atd.). Dále se teoretická část podrobněji věnuje třem vybraným zástupcům alternativních škol (Waldorfská pedagogika, Montessori pedagogika a Církevní školství). Předmětem praktické části (průzkumného šetření) bylo zjišťování informací o úspěšnosti žáků alternativních škol při přijímacím řízení na střední školy a při jejich dalším studiu pomocí dotazníkového šetření a rozhovorů.

Klíčová slova

Alternativní vzdělávání, Montessori pedagogika, Waldorfská pedagogika, Církevní školství.

Abstract

The bachelor thesis deals with the success of students from alternative schools in admission to secondary schools and also in their further studies at secondary schools. In the theoretical part, alternative education is discussed (origin, terms definition, characteristics, etc.). Further more, the theoretical part deals in detail with three selected representatives of alternative schools (Waldorf pedagogy, Montessori pedagogy and Church education). The subject of the practical part (exploratory survey) was to find out about the success of alternative school students in admission to secondary schools and during their further study by means of questionnaires and interviews.

Obsah

ÚVOD	6
1. Období přechodu dítěte ze základní školy na střední školu.....	8
2. Alternativní školy (vzdělávání).....	10
2.1. Vymezení pojmu	10
2.2. Charakteristika a rysy Alternativního školství	10
2.3. Vznik a vývoj alternativních škol	11
2.4. Aspekty alternativní školy.....	12
2.5. Aktuální rozdělení alternativních škol	12
3. Vybrané alternativní školy	13
3.1. Waldorfské školy	13
3.2. Waldorfské školy v České republice	16
3.3. Škola Montessori	17
3.4. Škola Montessori v České republice	20
3.5. Církevní školy.....	21
3.6. Církevní školy v České republice	22
4. Výzkumné šetření.....	24
4.1. Téma výzkumného šetření	24
4.2. Výzkumný vzorek.....	24
4.3 Cíl šetření	24
4.4 Výzkumné otázky.....	24
4.5 Metodologie	24
5. Vyhodnocení výzkumného šetření	26
5. 1. Vyhodnocení rozhovoru č. 1	26
5. 2. Vyhodnocení rozhovoru č. 2	41
5. 3. Vyhodnocení rozhovoru č. 3	43
5. 4. Vyhodnocení rozhovoru č. 4	46
5. 5. Vyhodnocení výzkumných otázek.....	48
6. Diskuze	49
7. Závěr.....	51
Seznam literatury a internetových zdrojů	52
Přílohy	54
Příloha č. 1	54

ÚVOD

Alternativní školy jsou dnes již neodmyslitelnou součástí vzdělávacího systému v České republice. Systém těchto škol u nás však nemá dlouhou historii. První alternativní školy zde sice začaly vznikat již mezi válkami, avšak v době 2. světové války byly tyto školy zrušeny až do roku 1989, kdy se opět začaly na našem území objevovat. Ještě stále je tedy velmi častá neznalost tohoto pojmu. Lidé nevědí, co si mají pod pojmem alternativní vzdělávání představit. I přes to však oblíbenost těchto škol mezi mladými rodiči velmi stoupá.

Naopak se ale často ve svém okolí setkávám také s lidmi, kteří tento trend nechápou a nepodporují. Častý argument je ten, že v alternativních školách nelze žáky naučit to, co je zvykem v těch standardních. I z tohoto důvodu mnoho rodičů často alternativní školy zavrhuje a své děti často přihlašují do škol standardních, aniž by se hlouběji informovali, jak to ve skutečnosti je. Právě toto bylo jedním z největších motivů pro volbu tohoto tématu.

Zajímá mne, zda jsou alternativní školy schopny připravit žáky, z pohledu učitelů, žáků a rodičů (dle výzkumného vzorku) na další studium tak, jak jsme zvyklí ze standardních škol. Protože se jedná o velmi kontroverzní téma, myslím si, že poznatky budou velmi zajímavé nejen pro mne, ale i pro okolí. Uvědomuji si možné úskalí, neboť vzorek je nereprezentativní, ale přesto cenný.

V této práci, a především ve výzkumné části, se věnuji otázce úspěšnosti žáků alternativního vzdělání při přijímacích zkouškách a při dalším studiu na středních školách. Vybrala jsem si 3 typy alternativního vzdělávání, které si myslím, že jsou pro většinu české populace ty nejnámější, a to sice vzdělávání

- Montessori,
- Waldorfské,
- Církevní.

V úvodní teoretické části se věnuji období dospívání jedince, protože si myslím, že k tomuto tématu neodmyslitelně patří.

V další kapitole nalezneme základní charakteristiku vybraných typů vzdělávání, historii a vznik těchto škol u nás i ve světě. Další kapitoly jsou věnovány dosavadním poznatkům ohledně této problematiky.

V praktické části popisují své vlastní poznatky na základě zkoumání a porovnávání pomocí dotazníkového šetření a rozhovorů s dětmi devátých tříd, které mají již za sebou přijímací zkoušky na střední školu a také se studenty středních škol, kteří již absolvovali základní vzdělání a nyní jsou již studenty středních škol.

1. Období přechodu dítěte ze základní školy na střední školu

Období přechodu dítěte ze základní na střední školu v České republice bývá kolem 15tého roku života. Je to období na sklonu staršího školního věku a na počátku adolescence. Je to období dospívání (Vágnerová, 2005).

Dospívání můžeme charakterizovat jako jakési přechodné období, které člověku slouží k urovnání si vlastních hodnot, cílů a postojů. Člověk si dotváří svou identitu. Toto období bývá často (zvláště v jeho počátcích) charakterizováno jako období emoční lability, která je podmíněna vnitřními změnami v organismu jedince. Jedinec bývá často přecitlivělý na různé podněty z vnější, což souvisí s pohlavním dozráváním. Projevy bývají velmi silně řešeny, proto toto období bývá také nazýváno jako období „bouří a krizí.“ (Vágnerová, 2005).

Dospívajícího člověka často doprovází změny nálad, zejména k negativnímu směru, impulzivní chování, nestálost a nepředvídatelnost jednání. Mívají obtíže při pozornosti, která je spojená s emoční nestálostí, díky čemuž bývá ztíženo učení. Často tedy dochází k výkyvům ve školním prospěchu, na který je v tomto období kladen velký důraz právě kvůli přechodu a výběru středních škol. Většina žáků však bývá z tohoto důvodu velmi namotivována k lepšímu prospěchu (Vágnerová, 2005).

Kognitivní vývoj jedince ve starších pracích Termana (1918), Thurstonea a Ackersona (1929) a také studie Jonese a Conrada (1933) dokazovaly, že intelektuální vývoj (měřen inteligenčními testy) dosahuje svého vrcholu mezi 15 – 16 rokem života. Pozdější práce ale ukazují, že navyšování inteligence pokračuje dále v období adolescence a zasahuje i do rané dospělosti (C. C. Miles a W.R. Miles, 1932, Weschler, 1944).

Další studie (Bayley, 1955) prokazují, že inteligenční vývoj pokračuje pomalejším tempem i v rané dospělosti zvláště u lidí, kteří pracují v intelektově náročném povolání. V řadě intelektových schopností i déle. Přesto všechno ale lze říci, že se v dospívání inteligenční vývoj přibližuje maximu.

Vztah ke škole se v tomto období začíná měnit. Podle Vágnerové se dospívající neučí proto, aby získali nové vědomosti, nýbrž proto, aby dosáhli konkrétního pro ně významného cíle, např. přijetí na vybraný obor. Dospívající mají tendenci být motivováni ke znalostem, které se jim zdají být užitečné. Postoje typu „Chci jít na

strojní průmyslovku, proto se mi hodí matematika“ bývají velmi časté. Nedokážou však reálně posoudit, které znalosti se jim v budoucím životě mohou hodit. Na konci povinné školní docházky bývá většina dospívajících namotivována potřebou získání lepšího prospěchu z důvodu přijetí na střední školy (Vágnerová, 2005).

2. Alternativní školy (vzdělávání)

2.1. Vymezení pojmu

Často se budeme v této práci setkávat s pojmem ALTERNATIVNÍ škola (vzdělání). Co tedy vlastně slovo alternativní znamená? V současné době nalezneme v knihách mnoho definic, které by toto slovo vysvětlovali. Mě osobně je nejbližší definice, která vyplívá ze samotného slova. Je to slovo odvozené z latinského alter – jiný, druhý, změněný. Druhý ale není myšleno ve smyslu pořadí, ale mělo by být chápáno jako druhý ve smyslu výběru možnosti. Jak už ale bylo zmíněno, je to mnohovýznamové slovo, které se používá také jako synonymický ekvivalent k pojmům jako například – volná škola, nezávislá škola, otevřená škola, soukromá škola, netradiční škola aj. Zřejmě i proto zde (nejen v češtině) vládne terminologický chaos, který je komplikovaný odlišným chápáním tohoto slova, ačkoliv existují různé definice, které toto slovo vysvětlují, např.:

„Alternativní vzdělávání – obecný termín pro přístupy nabízející alternativu k tradičnímu institucionálnímu vzdělávání nebo pro hnutí, která odmítají koncepci formálního vzdělávání.“ (Průcha, 1996, s. 11).

nebo

„Alternativní vzdělávání je obecný termín označující takové školní vzdělávání, které je odlišné od vzdělávání nabízeného státem nebo jinými tradičními institucemi. Alternativní školy jsou obvykle (nikoliv nezbytně) spojen s radikálními koncepcemi vzdělávání jako je například odmítání formálního kurikula či formálních metod výuky.“ (Průcha, 1996, s. 11).

2.2. Charakteristika a rysy Alternativního školství

Jak si tedy můžeme vysvětlit alternativní vzdělávání?

Jako alternativní lze chápat všechny druhy škol, a to bez ohledu na zřizovatele, tedy školy soukromé, církevní a veřejné, které mají jeden podstatný rys – odlišují se něčím od hlavního proudu standardních vzdělávacích systémů (Průcha, 1996).

Odlišnost alternativních škol může spočívat v rozdílných:

- způsobech organizace výuky nebo života dětí ve škole;
- v kurikulárních programech (změny v obsahu nebo cílech vzdělávání či v obojím);
- v parametrech edukačního prostředí (např. nestandardní architektonické řešení učeben nebo jiné komunikace mezi učiteli a žáky);
- ve způsobech hodnocení žáků;
- ve vztazích mezi školou a rodiči, školou a mostní komunitou aj. (Průcha, 2001, s. 20).

Kritérium pro vymezení alternativní školy je tedy specifičnost dané vzdělávací instituce nikoli tedy typ zřizovatele nebo způsob financování školy.

2.3. Vznik a vývoj alternativních škol

Podle Průchy (1996) představovaly významnou roli všech typů alternativních škol současnosti školy, které vznikaly v různých zemích pod vlivem reformních pedagogických teorií a hnutí. Reformní pedagogika se rozvíjela na počátku 20 století především ve 20. – 30. letech. Reformní pedagogika je spojována s teoriemi pedagogických myslitelů jako například J. Dewey, M. Montessoriová, P. Petersen, C. Freinet, R Steiner, H. Parkhurstová aj. (Průcha, 1996).

Na našem území byla reformní pedagogika rozvíjena již v letech mezi válkami. V období socialismu však byla oficiálně odmítána až do roku 1989.

Proč tedy vlastně vznikaly reformní školy? Podle Průchy můžeme vysvětlení najít v neustálé potřebě lidské civilizace měnit a zdokonalovat něco, co je již vytvořeno. Tak tomu je i v případě vzdělávání. Když se určité typy škol ustálily, objevovaly se tendence tento stav měnit. Samozřejmě vznik alternativních škol můžeme spatřovat v konkrétních okolnostech. Například rozvojem vědy, techniky nebo lidského poznání docházelo k „informační explozi,“ která se promítala i do obsahu školního vzdělávání (Průcha, 1996).

2.4. Aspekty alternativní školy

Školskopolitický aspekt

Toto vymezení se týká rozdílu mezi školami státními a školami nestátními. Státní školy jsou zřizovány orgány státní správy. V České republice jsou za tyto školy považovány školy, které jsou zřízeny obcí nebo krajským úřadem nebo ministerstvem. Veřejné školy jsou školy, které jsou zřizovány jinými zřizovateli než státními (Průcha, 1996).

Ekonomický aspekt

Toto vymezení se týká způsobu financování škol. Soukromé školy bývají financovány zpravidla ze zdrojů zřizovatele a rodiče žáků platí určité školné. Veřejné školy jsou pro žáky zdarma. Jsou financovány ze státních zdrojů. Rodiče se na financování nikterak nepodílejí (Průcha, 1996).

Pedagogický a didaktický aspekt

Patrně nejvýznamnější aspekt. Vyznačuje se rozdílným pedagogickým a didaktickým konceptem tzn. alternativní školy uplatňují jiné, inovativní a nestandardní metody vzdělání, oproti těm běžně uplatňovaným (standardním) (Průcha, 1996).

2.5. Aktuální rozdělení alternativních škol

Podle Průchy (1996) se uvádí tři základní skupiny alternativních škol:

1. Klasické reformní školy – waldorfské, montessoriovské, freinetovské, jenské, daltonské.
2. Církevní (konfesní) - katolické školy.
3. Moderní alternativní školy – Angažované učení, Nezávislé školy, Mezinárodní školy aj.

3. Vybrané alternativní školy

Pro reprezentaci alternativních škol jsem si vybrala tři, podle mě asi nejznámější alternativní školy u nás v České republice. A to sice typ školy:

- církevní
- montessori
- waldorfské

3.1. Waldorfské školy

Zakladatelem tohoto alternativního směru byl rakouský filosof a pedagog Rudolf Steiner (1861 – 1925). Vytvořil fylosoficko-pedagogickou soustavu o výchově člověka, která je nazývána antroposofie, z níž vychází celá ideologie waldorfské pedagogiky. V praktické využití, vzešla tato soustava při otevření alternativní školy v obci Waldorf u Stuttgartu v roce 1919. Postupně se školy tohoto typu rozšiřovaly. Nejprve do Německa a postupně i do dalších zemí západní Evropy a také do USA, Kanady, a Austrálie. V období 2. sv. války byl rozvoj těchto škol pozastaven z důvodu zákazu, ale ihned po válce byly tyto školy pomalu obnovovány. V dnešní době patří Waldorfské školy k těm nejznámějším.

Antroposofické učení

Anthropos (hledání moudrosti) Sophia (člověk) lze volně přeložit jako hledání moudrosti o člověku. Jak vyplývá z názvu, ve středu pozornosti tohoto učení je člověk. Jedním z největších znaků tohoto směru je duchovní zaměření. Učení vychází z přesvědčení, že každý člověk má svůj původ v duchovním světě, s nimž se má v pozemském světě znovu spojit. Antroposofie nachází své uplatnění nejen v pedagogice, ale také v dalších odvětví např. lékařství, architektuře, terapeutické péči o postižené atd.

Antroposofické učení rozděluje člověka na tři části:

Tělo – podléhá dědičnosti

Duše – podléhá zákonům osudu

Ducha – podléhá zákonům reinkarnace

Waldorfská pedagogika se zaměřuje na rozvoj všech těchto tří částí, takže celé lidské bytosti. Učení se považuje za umění a také se podle toho praktikuje. Učitelé děti vedou a pomáhají jim poznávat sami sebe a svět kolem. Waldorfská škola nepraktikuje vyučování na způsob, co by jedinec v dané období měl umět, ale co by v jedinci v daném období mělo být rozvíjeno a podpořeno. Snaží se v nich probudit ve správný čas schopnosti, které jsou jim vlastní. Nepožadují nic, co by nebylo v souladu s psychickým vývojem dané osobnosti (Grecmanová a Urbanovská, 1996).

Organizace waldorfské školy

Waldorfské školy jsou všeobecně vzdělávacího typu, obsahují 12 ročníků, které jsou rozděleny na dva stupně:

Nižší stupeň: 1 – 8 třída

Vyšší stupeň: 9 – 12 třída

Navazuje na ni 13 ročník, kde žáky připravují k maturitní zkoušce. V Německu jsou tito studenti oprávněni hlásit se na Vysoké školy a k dalšímu studiu (Grecmanová a Urbanovská, 1996)

Podle Urbanovské a Grecmanové (1997, s. 8) má Waldorfská škola za cíl být školou současnosti ale přitom vychovat žáka pro budoucnost. Školy vyplývají z požadavků moderního života. Usilují o

- Výchovu ke svobodě, rovnosti a bratrství;
- Výchově ke zdraví;
- Rozvoji osobnosti – rozvoje osobnosti a nadání v každém jednotlivci a vzdělávání jeho intelektuálních emocionálních a volních sil;
- Probouzení věčného zajmu, svobodná vůle k učení a tvůrčí činnosti;
- Podporování samostatného vzdělávacího úsilí, kritického posuzování a schopnost znovu utvářet společnost.

Iniciativa, schopnost vycítění, vnitřní pružnost, spravedlnost, tolerance, vědomí sociální odpovědnosti, zájem o svět a otevřenost vůči světu mají dotvářet charakter waldorfské školy. S ohledem na tyto požadavky se vyvozují učební plány, které jsou přizpůsobeny

fázím rozvoje mladého člověka, všeobecně vzdělávací cíle, zvláštní úkoly jednotlivých vzdělávacích předmětů a didaktické zásady pro vyučování na waldorfských školách (Grecmanová a Urbanovská, 1996).

Tyto specifické cíle se odrážejí i na architektonickém utváření a také vybavení těchto škol. Najdeme zde mimo jednotlivých učeben a sboroven také vybavené knihovny, speciální učebny, divadelní sál, ateliéry, dílny apod. (Grecmanová a Urbanovská, 1996).

Způsob přijetí žáků na Waldorfskou školu

Děti do škol jsou přijímány na základě přijímacího pohovoru, kde jsou přítomni zástupci kolegia učitelů, rodiče a jejich dítě (dítě). Tento pohovor se týká zejména problematiky motivace k učení, připravenosti ke spolupráci se školou a dalších nezbytných okolností. Dle vzdělávacího plánu jsou děti přijímány do 1. ročníku. Přijetí do vyššího ročníku je možné pouze ze zvláštních důvodů. O konečném přijetí žáka rozhoduje kolegium učitelů. Z Waldorfské školy může být žák také vyloučen. Zpravidla se dodržuje zkušební doba:

- 3 měsíce u žáků 1. ročníku;
- 6 měsíců u žáků vyšších ročníků.

(Grecmanová a Urbanovská, 1996).

Výuka žáků na Waldorfské škole

Výuka na waldorfských školách vychází z antroposofického pojetí vývojových fází dětí.

0 – 7 let – podle Steinera období tzv. prvních zubů. Je to období fyzického těla. Dítě v tomto období se učí převážně napodobováním. Nemělo by docházet k intelektovému zatěžování.

7 – 14 let – další vývojová etapa podle Steinera probíhá od úplné výměny zubů po dosažení pohlavní dospělosti. V tomto období je důležité získat přirozenou autoritu bez násilí, dítě by mělo získat autoritu k dospělému dobrovolně tak, aby bylo ochotné nechat se vést a rozvíjet své předpoklady.

14 – 21 v tomto období se vyvíjí svobodný rozum dítěte se silou vlastního úsudku. Jedinec díky získaným informacím začíná poznávat svět okolo sebe.

Předměty na Waldorfských školách jsou rozděleny do dvou skupin:

Hlavní předměty – mateřský jazyk, matematika a geometrie, zeměpis, sociální nauka, dějepis, biologie, fyzika, chemie a umělecké vyučování.

Vedlejší předměty – cizí jazyk, hudba, umělecké vyučování atd.

V rozvrhu na den bývají zařazeny jak teoretické, tak i praktické předměty. Rozvrh bývá sestaven dle základních životních biorytmů, tzn. začátek vyučování je věnován předmětům náročným na myšlení, následují předměty na opakování a v odpoledních hodinách předměty uměleckého a praktického směru. Žáci jsou vedeni ke spolupráci. Spolupráce by měla převažovat nad soupeřením s ostatními žáky (Grecmanová a Urbanovská, 1996).

Hodnocení na Waldorfských školách

Hodnocení na waldorfských školách bývá slovní. Od prvního do pátého ročníku je slovní hodnocení směřováno k rodičům žáka a od 6. ročníku k žákovi samotnému. Je posuzován výkon člověka, a především jsou zdůrazněny jeho schopnosti a nadání, které by měly být rozvíjeny, což působí mnohdy i jako motivační činitel. Tím dítě není spojováno s pouhými čísly. Na waldorfských školách nelze propadnout. Dítě by mělo ve stejném kolektivu zůstat až do posledního ročníku. Pokud je však dítě slabší, je přeřazeno do speciální waldorfské školy (Grecmanová a Urbanovská, 1996).

3.2. Waldorfské školy v České republice

V dnešní době je Waldorfská pedagogika u nás patrně tou nejznámější reformní školou. K seznámení s těmito typy škol u nás docházelo po roce 1989, kdy byly informace o těchto školách publikovány v naší literatuře. Nejprve se jednalo o informace získané z návštěv Waldorfských škol v zahraničí. V dnešní době již nalezneme spoustu publikací, které o tomto alternativním způsobu školství pojednávají. Přispívá tomu zajisté i to, že alternativní školy jsou u nás na vzestupu, a to právě i škola Waldorfská (Průcha, 1996).

Seznam Waldorfských škol v České republice, které nabízejí základní vzdělání od 1. ročníku do 9. ročníku.

- Základní škola waldorfská (Praha – Jinonice)
- Waldorfské třídy při ZŠ (Praha – Dědina)

- Waldorfská škola (Příbram)
- Základní škola waldorfská (Pardubice)
- Základní škola waldorfská (Semily)
- Základní škola Svobodná (Písek)
- Waldorfská základní škola a mateřská škola (Brno)
- ZŠ a Waldorfská ZŠ (Ostrava – Poruba)
- Waldorfská základní škola a mateřská škola (Ostrava)
- Waldorfská ZŠ a MŠ Wlaštovka Karlovy Vary o.p.s. (Karlovy Vary)
- Waldorfská ZŠ a MŠ Olomouc s.r.o. (Olomouc)
- Waldorfská škola České Budějovice (- MŠ, ZŠ, a SŠ o.p.s.)
- Waldorfská základní škola Dobromysl o.p.s. (Plzeň)
- Waldorfské třídy (Liberec).

(Zdroj: <http://www.iwaldorf.cz/skoly.php?menu=sko-vse>).

3.3. Škola Montessori

Montessori pedagogiku vystihuje heslo: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“.

Zakladatelkou montessori pedagogiky byla italská lékařka, pedagožka, představitelka reformního školství a průkopnice mírového hnutí za práva žen a dětí Marie Montessori (1870 – 1952), podle níž je tento typ škol také nazýván. Je to jedna z nejvýznamnějších postav reformně-pedagogického hnutí (Průcha, 1996).

Původně se Marie Montessori věnovala mentálně postiženým dětem, avšak v roce 1907 založila v Římě Dům dětí (Cosa dei bambini), kde vytvořila originální edukační prostředí v duchu výrazného pedocentrismu a důvěry ve spontánní seberozvíjení dítěte. Zde vycházeli ze svých zkušeností s duševně postiženými dětmi (Průcha, 1996).

Marie Montessorri patřila ke krajnímu proudu nové výchovy, který se nazýval pedocentrismus. Pedocentrismus neuznával jednotnou školu pro všechny děti. Výuka by měla vycházet ze zájmu a zvědavosti dítěte, měla by pouze organizovat jeho práci. Cílem této výchovy není připravovat žáky na život, ale spíše životem provázet (Zelinková, 1997).

Základní rysy reformní Montessori pedagogiky

Základem této reformní pedagogiky bylo vycházet ze spontánní činnosti dítěte a jeho zájmu „něco učit se“. Z tohoto důvodu toto hnutí bývá také nazýváno hnuté „pedagogického zájmu“. Spontánní zájem dítěte vede k soustředění se na práci, takže není třeba užití žádných kázeňských prostředků.

Je kladen důraz na rozvíjení schopností dítěte namísto množství vědomostí, jak tomu bylo u starého školství. Klade se důraz na individualitu a diferenciaci. Od školy se požaduje, aby v dětech rozvíjela to, co odpovídá jejich schopnostem, zájmům a potřebám. Cíl a obsah učiva byl podřízen subjektivním potřebám žáka (Zelinková, 1997).

Základní fáze vývoje člověka podle M. Montessori

Marie Montessori rozlišuje 3 základní fáze ve vývoji člověka

0 – 6 let: Toto období lze charakterizovat jako období tvořivé a konstruktivní. Má význam pro budování základů a vývoj inteligence. Dále se toto období rozděluje na období:

- od 0 – 3 roky - senzitivní oblastí tohoto období je pohyb, řeč a řád.
- od 3 – 6 let - sebeuvědomění dítěte - přechod od „nevědomého tvůrce k uvědomělému pracovníkovi.“

7 – 12 let: Stabilní etapa kdy dominuje morální senzitivita. Dítě dokáže rozlišit dobré a zlé. Vytváří se morální vědomí, které později vede k vědomí sociálnímu. Oblast myšlení přechází k abstrakci. Na počátku etapy dítě vnímá detaily, zaměřuje se na konkrétní jevy, činnosti a věci. V pozdější části tohoto období přechází k abstraktní představivosti.

12 – 18 let: Tato fáze je opět dělena na dvě části: 12 – 15 let a 15 – 18 let. Obě tyto období můžeme nazvat jako období lability. Dochází zde k výrazným psychickým změnám. Projevuje se sociální citlivost, která je spojena s vývojem nezávislosti a samostatnosti. Podle Marie Montessori nelze mladistvé v tomto věku vnímat jako děti. Je třeba chovat se k nim jako k sobě rovným. Jejich zásluhy je třeba posuzovat jako lepší, nežli ve skutečnosti jsou, abychom nezranili jejich důstojnost (Zelinková, 1997).

Myšlenky Marie Montessori

Dítě je tvůrcem sebe sama

Dítě samo má vliv na svůj vývoj. Ono samo se největší měrou podílí na svém vývoji a utvoření své osobnosti. Dítě samozřejmě vnímá podněty z vnější a čerpá z nich, avšak jen ono samo určí, které podněty ho ovlivní.

Pomoz mi, abych to dokázal

Asi neznámější myšlenka Marie Montessori. Tato prosba se stala hlavním směrem této pedagogiky. Úkolem dospělých není dítě formovat, odstraňovat z cest překážky nebo s nimi manipulovat. Úkolem dospělého je pomoci dítěti tak aby nové vědomosti, vlastnosti a dovednosti získávalo vlastními silami.

Ruka je nástroj ducha. Práce rukou je základem pochopení věci a jevu, rozvoj myšlení a řeči

Je důležité v průběhu každého učení spojit duševní aktivity s těmi tělesnými. Při osvojení nového učiva je nezbytné vycházet z konkrétního poznání a manipulace s věcmi

Respektování senzitivních (citlivých) období

Akceptovat senzitivní období, kdy pro každé období je specifické získávání určitých dovedností. Není-li období využito, senzitivita mizí.

Svobodná volba práce

Dítě si samo určí, jak bude v danou dobu pracovat, jak dlouho se práci bude věnovat a s kým.

Připravené prostředí

Pomůcky k osvojení dovedností nutno připravit tak, aby umožnily dítěti osvojit si poznatky bez vnější pomoci. Jsou-li pomůcky uspořádány na malé kroky, které mohou dítě provázet až k samému konci, aby došel k cíli sám, není potřeba dlouhých výkladů

Polarizace pozornosti

Polarizace pozornosti je základ. Dítě je schopno se dlouhodobě soustředit na věci, které ho zajímají.

Celostní učení

Vzájemné působení tělesné a duševní aktivity je potřeba promítat i do procesu učení. (Zelinková, 1997).

Úloha učitele v Montessori pedagogice

Marie Montessori upřednostňuje označení „vedoucí“ před označením „učitel“ či „vychovatel“. Toto vyplývá z podstaty celé montessori pedagogiky, kdy vývoj dítěte probíhá spontánně. Dospělý děti neučí, pouze je vede na cestě k učení a poznání. Zprostředkovává jim nové možnosti poznání (Zelinková, 1997).

3.4. Škola Montessori v České republice

V české republice se montessori školství a celkově alternativní typy škol začaly rozvíjet až po sametové revoluci v roce 1989. I když jisté zmínky můžeme najít již v meziválečném období, kdy se objevovaly aktivity směřující k reformě ve vzdělávání. Toto vše však bylo přerušeno v době 2. sv. války, kdy alternativní vzdělávání nebylo vítáno. Ani v době komunismu nebyl tento směr podporován (Průcha, 1996).

Seznam základních škol s montessori pedagogikou v České republice, které nabízejí základní vzdělání od 1. ročníku do 9. ročníku.

- AMA SCHOOL – základní škola a mateřská škola montessori o.p.s.
- ZŠ Jablonec nad Nisou
- ZŠ Montessori Kladno
- BeHappy - Montessori MŠ a ZŠ - Hostavice
- ZŠ a MŠ Na Beránku v Praze 12
- ZŠ Na rovině
- Meruzalka – ZŠ a MŠ Jihlavské Terasy, o.p.s
- ZŠ Gajdošova 3
- Mezinárodní Montessori ZŠ a MŠ Perlička
- Campana - Mezinárodní Montessori mateřská škola a Montessori centrum, s.r.o.

Zdroj: <https://www.montessoricr.cz/skoly-a-skolky/mapa-a-vizitky>

3.5. Církevní školy

Církevní školy mají asi nejdelší tradici ze všech alternativních škol, které jsou dosud známé. Již v raném středověku se objevují tyto typy škol. První zmínky o těchto školách sahají již do 6. století n.l. V této době bylo církevní a také klášterní školy nejvýznamnějším nositelem vzdělání. Tyto školy zůstaly do poloviny středověku jediným způsobem vzdělávání. Poté se začaly objevovat další především měšťanské školy. Postupem času v průběhu staletí církevní školy ztrácely své dříve monopolní postavení a nyní je řadíme k síti škol alternativních.

Tento typ alternativních škol je asi nejrozšířenějším typem alternativního vzdělávání po celém světě. Významné místo mají ve vzdělávání v Německu, Nizozemsku (protestantské, katolické aj.), Belgii, ale také v USA (zde mají tyto školy velkou prestiž) a mnoha dalších zemí.

Církevní školy zřizuje církev nebo náboženská společnost. Jsou to tedy školy nestátní. Není to však jediný faktor, díky kterému se církevní školy odlišují od těch standardních, jak je to mezi lidmi hojně rozšířeno. Této mylné informaci nahrává i fakt, že církevní školy bývají málokdy zařazeny do publikací o alternativních školách. V čem všem se tedy tyto školy liší od těch standardních? Je to tedy nejen z důvodu odlišného zřizovatele, ale také z důvodu odlišnosti pedagogicko-didaktického. Církevní školy kladou důraz na náboženskou výchovu. Vyučují předměty, které bychom na standardních školách běžně nenašli, nebo jsou to předměty dobrovolně volitelné, jako například výuka již zmíněného náboženství, latinského jazyka, historie křesťanství apod. Dominuje zde pedagogika, která seznamuje žáky s náboženskou problematikou, seznamuje žáky se základními pojmy a morálními hodnotami spojené s tradicemi a rituály církve. Některé školy se zaměřují na přípravu žáků pro specifické obory činnosti, které na státních školách nejsou zajištěny. Jedná se o činnosti charitativní, zdravotnické, náboženské profese apod.

Další odlišnosti bychom mohli najít ve výzdobě škol, kde převládá náboženská tematika.

Církevní školy jsou k dispozici také pro žáky, kteří nemají náboženské přesvědčení nebo příslušnost k dané církvi. Studovat zde mohou tedy i ti, kteří mají náboženské podvědomí nižší, ale jsou ochotni akceptovat duchovní rozměr příslušné církevní školy.

Zdroj: <https://www.fi.muni.cz/~qprokes/pedagogika/dejiny.html>

3.6. Církevní školy v České republice

Česká republika je považována za jednu z nejateističtější zemi v Evropě. Největší zastoupení zde má církev římskokatolická.

Stejně jako u předchozích typů alternativních škol byly i církevní školy v době 2. sv. války potlačeny. Stejně tomu tak zůstalo i v době od roku 1948 – 1989, kdy došlo k celkovému postátnění škol v Československé republice.

Církevní školy byly na našem území znovu zřizovány brzy po sametové revoluci po roce 1989. V roce 1990 bylo zřízeno prvních 9 škol, v roce 1991 to bylo již 22 škol a v roce 1992 24 škol. Od té doby počet nově zřízených škol klesal. Školy vznikaly na popud rodičů, aktivit věřících pedagogů. Jen minimálně vznikaly z aktivit samotné církve. Některé tyto školy navazovaly na své historické kořeny. Největším zřizovatelem církevních škol je katolická církev. Dalšími jsou například Českobratrská církev evangelická, Židovská obec, Církev československá husitská, Jednota bratrská atd.

Zajímavost může být také to, že od roku 2000 se u nás slaví den církevního školství, který připadá na 16. září, kdy má svátek Ludmila. Sv. Ludmila, která je považována za patronku vychovatelů (Dohnalová, 2006).

Seznam církevních škol v České republice, které poskytují základní vzdělání od 1. ročníku do 9. ročníku:

- Základní škola sv. Voršily v Praze
- Veselá škola - církevní základní škola a základní umělecká škola
- Cyrilometodějské gymnázium, základní škola a mateřská škola v Prostějově
- Církevní základní škola logopedická Don Bosco a mateřská škola logopedická
- Základní škola Maltézských rytířů
- Základní škola Antonína Bratršovského
- Biskupské gymnázium, Základní škola a Mateřská škola Bohosudov

- Církevní základní škola ORBIS - PICTUS, spol. s r. o.
- Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní základní škola
- Církevní základní škola Borohrádek
- Biskupské gymnázium, církevní základní škola, mateřská škola a základní umělecká škola Hradec Králové
- Křesťanská základní škola Jihlava
- Cyrilometodějská církevní základní škola, Lerchova 65, Brno
- Církevní základní škola v Kroměříži
- Základní škola sv. Voršily v Olomouci
- Církevní základní škola a mateřská škola ve Zlíně
- Základní škola Salvátor
- Základní škola svaté Zdislavy Kopřivnice
- Církevní základní škola svaté Ludmily v Hradci nad Moravicí
- Církevní základní škola a mateřská škola Přemysla Pittra
- Základní umělecká škola duchovní hudby Frýdek-Místek
- Katolická základní škola v Uherském Brodě
- Křesťanská základní škola Nativity
- Církevní základní škola ve Veselí nad Moravou
- Mateřská škola, základní škola a gymnázium sv. Augustina
- Církevní ZŠ a SŠ Plzeň.

Zdroj: <https://www.cirkev.cz/skolstvi/skoly/kategorie/2>

4. Výzkumné šetření

4.1. Téma výzkumného šetření

Tématem mé bakalářské práce je úspěšnost absolventů alternativních škol při skládání přijímacích zkoušek a v jejich dalších studiích na středních školách.

4.2. Výzkumný vzorek

Výzkumný vzorek této bakalářské práce byl tvořen skupinou respondentů. Tyto respondenty lze rozdělit do čtyř skupin – žáci devátých tříd alternativních škol, kteří skládali přijímací zkoušky na střední školy. Studenti středních škol, kteří absolvovali základní vzdělání na alternativní škole. Rodiče žáků, kteří absolvovali základní alternativní školy a učitelé středních škol.

Výzkumný vzorek byl vybírán na základě tématu bakalářské práce a dobrovolnosti. Bylo vybráno celkem 27 respondentů. Těchto 27 respondentů působí v celé České republice

4.3 Cíl šetření

Cílem průzkumného šetření je zjistit, jakou mají úspěšnost žáci alternativních škol při přijímacích zkouškách, jak vnímají obtížnost přijímacích zkoušek a také jakou mají úspěšnost v dalších studiích na středních školách.

4.4 Výzkumné otázky

Otázka č. 1. Jsou žáci alternativních škol z pohledu studentů (absolventů alternativních základních škol) rodičů a učitelů úspěšní při studiu na středních školách?

Otázka č. 2. Jak vnímali žáci z alternativních škol obtížnost u přijímacího řízení?

4.5 Metodologie

Výzkumné šetření bude realizováno pomocí kvalitativních metod. Cílovou skupinou výzkumu jsou žáci devátých tříd z alternativních škol, kteří skládají přijímací řízení na střední školy a také absolventi alternativních škol studující střední školy.

Nástrojem výzkumného šetření, jsou rozhovory vlastní konstrukce, s žáky devátých tříd z alternativních škol. Studenty středních škol, kteří absolvovali alternativní základní školu. Rodiči žáků z alternativních základních škol a také učiteli středních škol.

Pro sběr dat bylo využito tzv. triangulace - data byla získána od různých skupin osob (žáci devátých tříd základních alternativních škol, absolventi základních alternativních škol - studujících momentálně střední školu, rodiče absolventů základních alternativních škol a učitelé středních škol) (Hendl, 2005).

Rozhovor č. 1, byl určený pro žáky devátých tříd alternativních základních škol. Zaměřoval se na získání informací o úspěšnosti žáků při přijímacím řízení a vnímání obtížnosti přijímacího řízení. Osloveni byli žáci ze dvou základních škol (reprezentující dva alternativní směry), kteří skládali přijímací zkoušky na střední školu.

Pro vyhodnocení tohoto rozhovoru bude využito tzv. kódování. Kódování spočívá v tom, že se rozebere text získaný v otázkách, vzniknou jednotky (slova či slovní spojení), které nesou určitý význam. Těmto jednotkám se přiřadí určitý kód. Kódem mohou být slova nebo slovní spojení, která vystihují dané jednotky (odpovědi) uvedené respondentem a odlišují je od ostatních. Jako kód, můžeme použít i slovo, které respondent uvedl v odpovědi (Hendl, 2005).

Rozhovor č. 2, byl určený pro rodiče absolventů základních alternativních škol. Zaměřoval se na zjištění informací ohledně úspěšnosti jejich dětí při studii na středních školách z jejich pohledu. Osloveni byli celkem 4 rodiče absolventů alternativních základních škol, kteří nyní studují střední školy.

Rozhovor č. 3, byl určený pro učitele středních škol. Ten se taktéž zaměřoval na zjištění informací ohledně úspěšnosti absolventů základních alternativních škol při studii na středních školách tentokrát tedy z pohledu učitelů středních škol. Osloveni byli celkem 3 respondenti učící na středních školách.

Rozhovor č. 4, byl určený pro studenty středních škol, se zaměřoval opět na zjištění informací ohledně úspěšnosti při studii na středních školách tentokrát z pohledu samotných studentů. Osloveni byli celkem 4 respondenti, kteří absolvovali základní alternativní vzdělání a nyní studují na střední škole.

Rozhovory jsou anonymní a veškeré získané informace slouží pouze pro potřeby výzkumného šetření této bakalářské práce. S tímto faktem byli všichni respondenti obeznámeni.

5. Vyhodnocení výzkumného šetření

5. 1. Vyhodnocení rozhovoru č. 1

Rozhovoru se zúčastnilo celkem 16 žáků alternativní základní školy, kteří skládali přijímací zkoušky na střední školy. Z toho se jednalo o 13 dívek a o 3 chlapce. Tito žáci reprezentovali směr Montessori pedagogiky (8 respondentů) a Waldorfské pedagogiky (8 respondentů). Žákům bylo položeno celkem 7 otázek, z toho některé byly rozděleny na více částí. Rozhovory proběhly při osobním setkání, které bylo předem domluveno. Odpovědi byly získávány při řízeném rozhovoru a ihned písemně zaznamenávány. Při rozhovoru bylo požádáno o zachování anonymity. Výsledky získané při rozhovoru slouží pouze pro výzkumné účely této bakalářské práce.

1. Jste spokojen/a s úrovní výuky na škole, kterou navštěvujete?

Tabulka 1: Spokojenost žáků s výukou na škole, kterou navštěvují.

	Jsem spokojen/a	Spíše spokojen/a	Nespokojen
R1	X		
R2	X		
R3	X		
R4	X		
R5	X		
R6	X		
R7	X		
R8	X		
R9		X	
R10		X	
R11			X

R12		X	
R13	X		
R14	X		
R15		X	
R16	X		

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 1 ukazuje, jak jsou žáci spokojeni s výukou na škole, kterou navštěvovali. V následujícím textu je vysvětleno proč tomu tak je. Většina žáků uvedla, že jsou s výukou na škole, kterou navštěvovali spokojeni. Odpověď „jsem spokojen/a“ uvedli respondenti č. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 13, 14. Respondent č. 6 uvedl: „Ano, jsem spokojena, protože škola mi vyhovuje.“ Respondent č. 16 uvedl: „Mě se na mé škole velmi líbí, a myslím si, že její úroveň je velmi dobrá.“ Někteří respondenti uvedli, že jsou docela spokojeni nebo, že je úroveň celkem dobrá či obstojná nebo ucházející. Respondent č. 9 uvedl: „jsem docela spokojen“. Respondent č. 10 uvedl: „Úroveň mé školy je celkem dobrá, ale našlo by se pár věcí, které by se daly vytknout.“ Respondent č. 12 uvedl: „Úroveň mé školy je celkem obstojná.“ Respondent č. 15 uvedl: „Ale ano, úroveň školy je celkem ucházející.“ 1 z respondentů uvedl, že s úrovní výuky na škole, kterou navštěvuje, moc spokojený není. Respondent č. 11 uvedl: „Já moc spokojený s úrovní výuky nejsem, mohla by být lepší.“

2. 2a. Byl/a Jste spokojen/a s přípravou na přijímací zkoušky u Vás na škole?

Tabulka č. 2: Spokojenost s přípravou školy na přijímací zkoušky.

	Byl/a jsem spokojen/a	Celkem spokojen/a	Průměrná spokojenost
R1	X		
R2	X		
R3	X		

R4	X		
R5	X		
R6	X		
R7	X		
R8	X		
R9	X		
R10		X	
R11			X
R12			X
R13	X		
R14			X
R15		X	
R16	X		

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č 2 ukazuje, zda byli respondenti spokojeni s přípravou na přijímací zkoušky. Zde opět většina respondentů uvedla, že jsou s přípravou na přijímací zkoušky spokojeni. Respondenti č. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, uvedli: „ano „ popřípadě „ano s přípravou jsem spokojen/a“. Respondent č. 5 uvedl: „Příprava byla fajn, takže jsem celkem spokojena.“ Respondent č. 8 uvedl: „Příprava mi nepřišla nijak zvláštní. Probírali jsme potřebnou látku a zkoušeli přijímačové testy. Byla normální. Takže asi dobrá a jsem spokojená.“ Respondent č. 13 uvedl: „Příprava probíhala dobře a jsem spokojena.“ Respondent č. 16 uvedl: „Ano, snažili se nás dobře připravit.“ Dva z respondentů jsou s přípravou na přijímací zkoušky celkem spokojeni. Respondent č. 10 uvedl: „Učitelé se nás snažili na přijímací zkoušky připravit, takže ano jsem celkem spokojen.“ Respondent č. 15 uvedl: „Příprava byla celkem dobrá. Šlo by to ale lépe.“ Průměrně spokojeni byli tři respondenti. Respondent č. 11 uvedl: „Mohlo to být lepší, více jsme

se mohli věnovat testům. Spokojená jsem napůl.“ Respondent č. 12 uvedl: „Mohlo to být lepší, ale celkem to šlo. Takže průměrně.“ Respondent č. 14 uvedl: „Mohli se přípravě více věnovat. Přípravu hodnotím průměrně.“

2b. Jakým způsobem probíhala?

Tabulka č. 3: Jakým způsobem příprava probíhala.

	Doučovací kroužek	V hodinách	Normálně/nijak zvláště	Probírání učiva	Psaní testů z předešlých let
R1	X				
R2	X				
R3	X				
R4	X	X			
R5	X				
R6	X				
R7	X				
R8	X				
R9				X	X
R10			X		
R11				X	
R12				X	
R13				X	X
R14				X	X
R15				X	X
R16				X	

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 3 ukazuje, jak probíhala příprava žáků na přijímací zkoušky na škole, kterou navštěvovali. Mnoho respondentů uvedlo, že příprava probíhala formou kroužků. Respondent č. 1 uvedl: „Příprava probíhala stylem kroužku. Kdo se chtěl připravit, tak chodil na kroužek.“ Respondent č. 2 uvedl: „Měli jsme po vyučování hodiny, na které jsme mohli chodit na Matematiku a Český jazyk. Bylo to dobré. Moc mi to pomohlo“ Respondent č. 3 uvedl: „Probíhala pomocí kroužků z matematiky a Českého jazyka. Ani jeden jsem ale nenavštěvoval, i přes to jsem se ale dostal.“ Respondent č. 4 uvedl: „Příprava probíhala v hodinách nebo na doučování. Po škole byl organizován kroužek.“ Respondent č. 5 uvedl: „Jelikož jsem dělala přijímací zkoušky na uměleckou školu, tak mě má škola nijak nepřipravovala. Ale pozorovala jsem přípravu z Matematiky a Českého jazyka. Probíhaly kroužky po vyučování. To bylo skvělé. Především z Českého jazyka. S matematikou se začalo pozdě.“ Respondent č. 6 uvedl: „Připravovali jsme se na doučování, které pro nás učitelé připravili. Bylo to jak z českého jazyka, tak z matematiky.“ Respondent č. 7 uvedl: „ Učitelé nabízeli po celý školní rok ve svém volném čase doučování, které probíhalo 1x týdně. Připravovali nás velmi dobře.“ Respondent č. 8 uvedl: „Doučování na škole.“ Jeden z respondentů uvedl, že příprava neprobíhala nijak zvláště. Respondent č. 10 uvedl: „Normálním.“ Dalších velké množství respondentů uvedlo, že příprava probíhala v hodinách probíráním učiva a psaním cvičných testů z minulých let. Respondent č. 9 uvedl: „Probíráním učiva, psaní testů z předešlých let, individuální procvičování.“ Respondent č. 11 uvedl: „Výuka probíhala v hodinách. Výuka českého jazyka měla výbornou strukturu, neopomněli jsme probrat žádné potřebné téma. Výuka matematiky mohla být podrobnější.“ Respondent č. 12 uvedl: „Probírali jsme látku. Čeština byla systematická pro přípravu. Matematika mi moc nevyhovovala, látka nebyla pořádně vysvětlena.“ Respondent č. 13 uvedl: „Na hodinách jsme probrali veškeré učivo a zkoušeli si přijímačkové testy.“ Respondent č. 14. uvedl: „V hodinách jsme látku probírali a zkoušeli si ilustrační testy. Ale myslím si že bez přijímacích kurzu bych to nezvládla.“ Respondent č. 15 uvedl: „Psaní testů z předešlých let. Probírání témat.“ Respondent č. 16 uvedl: „Vše jsme probrali a díky tomu byli jistější.“

3. Bylo něco, co Vás u přijímacích zkoušek překvapilo? Popřípadě co?

Tabulka č. 4 Co žáky překvapilo u přijímacích zkoušek?

	Nic mne nepřekvapilo	Matematika lehčí než Český jazyk	Testy matematiky byly lehké	Těžký Český jazyk	Vše bylo velmi rychlé	Některé úlohy
R1	X					
R2		X				
R3	X					
R4	X					
R5	X					
R6			X			
R7			X	X		
R8					X	
R9						X
R10	X					
R11	X					
R12						X
R13	X					
R14	X					
R15	X					
R16	X					

Zdroj: Vlastní šetření

V tabulce č. 3 můžeme zjistit, co žáky u přijímacích zkoušek překvapilo. Většina respondentů uvedla, že u přijímacích zkoušek je nic nepřekvapilo. Respondent č. 1 uvedl: „Nepřekvapilo.“ „Se všemi typy úloh jsem se již dříve setkala.“ Respondent č. 3 uvedl: „Ani ne.“ Respondent č. 4 uvedl: „Ne.“ Respondent č. 5 uvedl: „Nepřekvapilo, všechno jsem čekala.“ Response č. 10 uvedl_ „Ne.“ Respondent č. 11 uvedl: „Ne. Osnova testů byla předvídatelná.“ Respondent č. 13 uvedl: „Na přijímacích zkouškách mne nic nepřekvapilo, byla jsem připravena.“ Respondent č. 14 uvedl: „Spíše ne. Ilustrační testy jsem si předem zkoušela.“ Respondenti č. 15 a 16 uvedli: „Ne.“ Jeden z respondentů uvedl, že ho překvapilo, že matematika byla lehčí jak těžký jazyk. Respondent č. 2 uvedl: „Že matematika byla lehčí jak Český jazyk.“ Dva z respondentů uvedli, že je překvapilo, že testy z matematiky byly lehké. Jeden respondent k tomu uvedl, že ho překvapilo, že Český jazyk byl naopak těžší. Respondent č. 6 uvedl: „Překvapilo mne, že testy matematiky byly lehčí jak loni.“ Respondent č. 7 uvedl: „Čekala jsem, že matematika bude obtížnější. Naopak jsem čekala, že český jazyk bude lehčí.“ Jeden z respondentů uvedl, že ho překvapilo to, že vše bylo velmi rychlé. Respondent č. 8 uvedl: „Bylo to velmi rychlé.“ Dva z respondentů překvapily některé typy úloh. Respondent č. 12 uvedl: „Ozubená kolečka.“ Respondent č. 9 uvedl: „Noensensová poezie.“

4. 4a. Byly pro Vás přijímací zkoušky obtížné?

Tabulka č. 5: Byly přijímací zkoušky pro žáky obtížné?

	Ano přijímací zkoušky byly obtížné	Ne, přijímací zkoušky nebyly obtížné	Přijímací zkoušky byly trochu obtížné
R1	X		
R2			X
R3			X

R4		X	
R5		X	
R6			X
R7			X
R8			X
R9		X	
R10		X	
R11		X	
R12			X
R13			X
R14			X
R15			X
R16		X	

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 5 ukazuje, zda byly přijímací testy pro žáky obtížné. Většina respondentů uvedla, že pro ně přijímací testy byly trochu obtížné. Respondent č. 2 uvedl: „Na přijímacích zkouškách se našly věci, které pro mne byly těžké. Takže v něčem obtížné byly.“ Respondent č. 3 uvedl: „) Našlo se pár věcí, které byly obtížnější, ale těch bylo pouze pár, takže přijímačky byly obtížné trochu.“ Respondent č. 6 uvedl: „Přijímací zkoušky pro mne obtížné trochu byly.“ Respondent č. 7 uvedl: „Ano přijímací zkoušky pro mne obtížné trochu byly.“ Respondent č. 8 uvedl: „Přijímací zkoušky byly trochu těžké.“ Respondent č. 12 uvedl: „Obtížnost hodnotím tak nějak napůl. Nějaké věci byly těžké a nějaké vůbec.“ Respondent č. 13 uvedl: „Našli se věci, které pro mne byly těžké. Ale zase ne úplně všechno.“ Respondent č. 14 uvedl: „Tak trošku.“ Respondent č. 15 uvedl: „Malinko ano.“ Mnoho respondentů též odpovědělo, že pro ně přijímací zkoušky obtížné nebyly. Respondent uvedl „Pro mě moc obtížné nebyly.“ Respondent 5

uvedl: „Zkoušky těžké nebyly.“ Respondent 9 uvedl: „Přijímací zkoušky pro mne moc obtížné nebyly.“ Respondent 10 uvedl: „Mě moc obtížné nepřišly.“ Respondent 11 uvedl: „Nepřišly mi moc obtížné.“ Respondent č. 16 uvedl: „Moc těžké nebyly.“ Jeden z respondentů uvedl, že přijímací zkoušky pro něj byly těžké. Respondent č. 1 uvedl: „Ano přijímací zkoušky pro mě byly obtížné.“

4b. V čem?

Tabulka č. 6: V čem byly pro žáky přijímací zkoušky obtížné

	Stres	Krátký časový limit	Přijímací testy nebyly obtížné	Matematika byla složitá	Některé úlohy byly složité	Neprobrané učivo
R1	X					
R2	X					
R3		X				
R4			X			
R5			X			
R6				X		
R7				X	X	
R8	X					
R9				X		
R10			X			
R11			X			
R12						X
R13	X					
R14	X					

R15		X				
R16				X		

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 6 znázorňuje věci, které byly pro žáky u přijímacích zkoušek obtížné. Jde vidět, že obtížnost žáci vnímali velmi rozdílně a odpovědi respondentů se liší. Větší část respondentů uvedlo, že pro ně u přijímacích zkoušek bylo obtížné zvládat stres. Respondent č. 1 uvedl: „Před samotnými testy jsem byla ve stresu. Pak to ze mě ale spadlo.“ Respondent č. 2, 13 a 8 uvedli: „Stres.“ Respondent č. 14 uvedl: „Učivo nebylo těžké, spíše jsem se nemohla vyrovnat se stresem.“ Pro některé žáky bylo obtížné to, že měli na test krátký časový limit. Respondent č. 3 uvedl: „Pouze časový limit. Jinak v pohodě.“ Respondent č. 15 uvedl: „V matematice byl krátký časový limit.“ Respondenti vnímali také jako obtížnou matematiku jeden z respondentů k tomu připojil tako to, že obtížné byly některé typy úloh. Respondent č. 6 uvedl: „I přes to, že byla matematika lehčí, tak mi dělala problém.“ Respondent č. 7 uvedl: „Našlo se pár věcí, o kterých jsem věděla, že mi dělají problém. Snažila jsem se na ně doma připravit. Některé úlohy (hlavně v matematice) byly dost složité.“ Respondent č. 9 uvedl: „V matematice. Český jazyk se dá naučit.“ Respondent č. 16 uvedl: „Nejde mi matematika, takže v matematice.“ Jeden z respondentů také uvedl, že obtížné bylo neprobrané učivo. Respondent č. 12 uvedl: „Učivo, které jsme neprobrali dopodrobna.“ Dalších několik respondentů již v předešlé otázce uvedlo, že přijímací zkoušky nebyly obtížné. Respondent č. 4 uvedl: „V ničem.“ Respondent č. 5 uvedl: „Nebyly pro mě těžké, šla jsem tam s tím, že nedělám nic nového“ Respondent č. 10 uvedl: „Nebyly obtížné.“ Respondent č. 11 uvedl: „V ničem.“

5. 5a. Jaká byla Vaše úspěšnost při přijímacích zkouškách?

Tabulka č. 7: Jaká byla z pohledu žáků jejich úspěšnost při přijímacích zkouškách?

	Přijímací zkoušky se mi povedly	Přijímací zkoušky se mi povedly	Přijímací zkoušky jsem
--	---------------------------------	---------------------------------	------------------------

	výborně	obstojně	zvládl/a průměrně
R1	X		
R2			X
R3	X		
R4		X	
R5			X
R6		X	
R7	X		
R8	X		
R9	X		
R10			X
R11	X		
R12		X	
R13	X		
R14			X
R15		X	
R16		X	

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 7 znázorňuje, jak žáci hodnotí svou úspěšnost u přijímacích zkoušek. Většina respondentů hodnotí své působení u přijímacích zkoušek výborně. Respondent č. 1 uvedl: „Já jsem se sebou spokojena, Myslím, že se mi přijímačky povedly dobře.“ Respondent č. 3 uvedl: „Výborná.“ Respondent č. 7 uvedl: „Já jsem spokojena. Přijímačky se mi podle mě povedly.“ Respondent č. 8 uvedl: „Myslím si, že se mi to povedlo.“ Respondent č. 9 uvedl: „Výborně. Byla jsem velmi spokojena.“ Respondent

11 uvedl: „Mě se přijímačky povedly.“ Respondent 13 uvedl: „Výborná.“ Několik respondentů hodnotí své působení u přijímacích zkoušek obstojně. Respondent č. 4 uvedl: „Celkem dobrá. Jsem spokojen.“ Respondent č. 6 uvedl: „Celkem ucházející.“ Respondent č. 12 uvedl: „Mohlo to být určitě lepší ale taky horší, takže myslím, že se mi povedly.“ Respondent č. 15 uvedl: „Povedli se mi lépe, než jsem očekávala, takže dobrá.“ Respondent č. 16 uvedl: „Jsem spokojena. Myslím, že se mi celkem povedli.“ Někteří respondenti uvedli, že své počínání u přijímacích zkoušek hodnotí průměrně. Respondent č. 2 uvedl: „Myslím si, že tak na půl. Mohlo to být určitě lepší.“ Respondent č. 5 uvedl „Myslím si, že dobrá, takže průměr.“ Respondent č. 10 uvedl: „Tak napůl. Některé věci byly těžší, takže jsem ztratila body.“ Respondent č. 14 uvedl :„Celkem dobrá.“

5b. Jaký byl váš počet bodů

- ČESKÝ JAZYK

Tabulka č. 8: Počet bodů z Českého jazyka.

	50 – 43	42 – 33	32 – 23	22 - 15	14 – 0
R1	X				
R2		X			
R3	X				
R4		X			
R5					
R6		X			
R7		X			
R8		X			
R9	X				
R10				X	
R11	X				

R12			X		
R13	X				
R14	X				
R15					
R16			X		

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 8 znázorňuje bodové rozpětí, ve kterém se žáci pohybovali. Nejvíce se respondenti pohybovali v bodovém rozpětí 42 – 33 bodů. Mnoho respondentů však získalo vyšší počet bodů a to v rozmezí bodů 50 – 43 bodů. Dva z respondentů se pohybovali v bodovém rozpětí 32 – 23 bodů. Jeden z respondentů se pohyboval v rozmezí bodů 22 – 15 bodů. Konkrétní počty bodů naleznete v příloze č. 1 Rozhovory, v odpovědích otázky č. 5b Český jazyk v rozhovoru č. 1.

- MATEMATIKA

Tabulka č. 9: Počet bodů z Matematiky.

	50 – 43	42 – 33	32 – 23	22 - 15	14 – 0
R1	X				
R2		X			
R3		X			
R4		X			
R5					
R6		X			
R7		X			
R8		X			
R9	X				

R10				X	
R11		X			
R12		X			
R13	X				
R14		X			
R15					
R16			X		

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 9 ukazuje, jaký bodový úspěch měli žáci z testu z Matematiky. Opět se nejvíce respondentů pohybovala v rozmezí bodů 42 – 33. Několik respondentů získalo body v rozmezí 50 – 43 bodů. Jeden respondent se pohyboval v rozpětí bodů 33 – 23 bodů a jeden 22 – 15 bodů. Konkrétní počty bodů naleznete v příloze č. 1 Rozhovory, v odpovědích otázky č. 5b Matematika v rozhovoru č. 1.

6. Dostal/a jste se na vysněnou školu?

Tabulka č. 10: Byli žáci přijati na vysněnou školu?

	Ano dostal/a	Nevím
R1	X	
R2	X	
R3	X	
R4	X	
R5	X	
R6	X	
R7	X	

R8	X	
R9	X	
R10		X
R11	X	
R12	X	
R13	X	
R14	X	
R15	X	
R16	X	

Zdroj: Vlastní šetření

V tabulce č. 10 můžeme vidět, kolik žáků se dostalo na svou vysněnou školu. Kromě jednoho respondenta, se všichni respondenti na svou vysněnou školu dostali. Někteří žáci se dostali na obě vysněné školy, někteří se dostali až po odvolání. Respondent č. 10 uvedl, že ještě neví, zda se na svou vysněnou školu dostal. Respondent č. 10 uvedl: „Ještě nevím.“ Respondenti 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15, 16 uvedli: „Ano.“ Respondent č. 1 uvedl: „Ano, bez odvolání.“ Respondent č. 5 uvedl: „Ano, na obě.“ Respondent č. 8 uvedl: „Ano, na odvolání.“ Respondent č. 14 uvedl: „Asi ano.“

7. Na jakou střední školu jste se hlásil/a?

Tabulka č. 11: Na jakou střední školu se žáci hlásili?

	Lyceum	Střední umělecká škola	Gymnázium	Střední odborné učiliště s maturitou	
R1	X				
R2	X				

R3	X				
R4		X			
R5		X			
R6			X		
R7			X		
R8			X		
R9			X		
R10				X	
R11			X		
R12			X		
R13			X		
R14			X		
R15				X	
R16	X				

Zdroj: Vlastní šetření

V tabulce č. 11 můžeme vidět, na jaké typy škol se žáci hlásili. Mnoho respondentů, si vybralo pro své další působení Gymnázium. Oblíbenou variantou jsou pro respondenty také Lycea. Dva z respondentů po základní škole půjdou studovat umění. Pouze dva respondenti půjdou studovat odborné učiliště s maturitou. Tříleté učiliště bez maturity nezmínil nikdo z respondentů. Konkrétní odpovědi naleznete v příloze č. 1 Rozhovory, v odpovědích otázky č. 7 rozhovoru č. 1.

5. 2. Vyhodnocení rozhovoru č. 2

Rozhovoru se zúčastnili celkem 4 respondenti. Jednalo se o rodiče, jejichž děti jsou absolventi alternativního základního vzdělání (potomci těchto respondentů jsou absolventi základní církevní školy). Všechny 4 respondentky jsou ženského rodu, tzn. jedná se o matky. Respondentkám bylo položeno celkem 4 otázky, z toho některé byly

rozděleny na více částí. Rozhovory proběhly při skypování přes internet, které bylo předem domluveno. Odpovědi byly získávány při řízeném rozhovoru a ihned písemně zaznamenávány. Při rozhovoru bylo požádáno o zachování anonymity. Výsledky získané při rozhovoru slouží pouze pro výzkumné účely této bakalářské práce.

1. Bylo z Vašeho pohledu Vaše dítě dobře připraveno na další studium na střední škole?

V této otázce hodnotili respondenti připravenost svých dětí školou velmi kladně. Nikdo z respondentů neuvedl, že by byl s přípravou nespokojen. Jeden respondent uvedl, že na základní škole potomka připravovali důsledně. Jedna z respondentek uvedla, že jsou věci, které jejímu potomku při přechodu na střední školu dělají problémy, ale myslí si, že to nesouvisí tolik s přípravou na základní škole. Respondent č. 1 uvedl: „Já si myslím, že určitě ano. Na střední škole nemá dcera nyní žádné větší problémy.“ Respondent č. 2 uvedl: „Určitě ano. Na základní škole je připravovali důsledně.“ Respondent č. 3 uvedl: „Byli jsme se základní školou, kterou má dcera navštěvovala spokojeni celkově. Připravili je tam na vše velmi dobře.“ Respondent č. 4 uvedl: „Určitě ano, samozřejmě se najdou některé věci, které při přechodu na střední školu dělají potíže, ale to si myslím nesouvisí až tak s přípravou předešlé školy.“

2. 2a. Víte o nějakém problému, který mají Vaši potomci v dalším studiu na střední škole?

V této otázce byla odpověď tří respondentů shodná a to ta, že nevědí o žádném problému, který by jejich potomek měl při studiu na střední škole. Respondenti č. 1, 2, 3 uvedli: „Nevím.“ Jeden z respondentů uvedl, že také neví o žádném zásadním problému, který by jeho potomek při studiu měl. Zmiňuje však, že jsou předměty, které jdou jeho potomkovi hůře, ale tento problém vidí jako normální. Respondent č. 4 uvedl: „Nevím o ničem zásadním. Pravidelně chodím na třídní schůzky a samozřejmě jsou předměty, které jdou dceři hůře ale to je normální.“

2b. Jaký?

Tato otázka úzce souvisí s otázkou č. 2a, snažila jsem se zjistit, jaký konkrétní problém mají potomci respondentů při studiu střední školy. Pro respondenty č. 1, 2, 3, se tato otázka stala bezpředmětnou ve chvíli, kdy v předchozí otázce uvedli, že nevědí o žádném problému, který by jejich potomci při studiu střední školy měli. Respondent č.

4 uvedl, že potomkovi dělají problémy některé předmětu. Jako příklad uvedl matematiku. Respondent č. 4 uvedl: „Některé předměty jdou dceři hůře, např. Matematika.“

3. Bylo Vaše dítě nějak speciálně připravováno základní školou na přechod na střední školu?

V této otázce respondenti uváděli, že buďto neví, zda probíhala na škole nějaká speciální příprava na přechod na střední školu, nebo si myslí, že nic takového neprobíhalo. Respondent č. 2 uvedl: „Nic speciálního na škole nebylo.“ Respondent č. 3 uvedl: „Nebylo.“ Jeden z respondentů uvedl, že si myslí že nic speciálního neprobíhalo, protože se na toto připravit nedá. Zmiňuje, že každá přechod na novou školu je specifický. Respondent č. 1 uvedl: „Nevím, ale myslím si, že ne. Dle mého se na toto nijak speciálně připravit nedá. Jde spíše o zvyk. Každý přechod na novou školu je něčím specifický.“ Další z respondentů uvedl, že škola má své zaseté metody, které jsou dobré. Respondent č. 4 uvedl: „Speciálně určitě ne. Škola má své zaseté systémy, které jsou myslím dobré.“

4. Jak hodnotíte působení svého dítěte na střední škole?

V této otázce většina respondentů hodnotí své potomky kladně. První z respondentů uvedl: „Myslím si, že mé dceři se na střední škole daří. Myslím si že je úspěšná.“ Respondent č. 2 uvedl: „Úspěšnost své dcery hodnotím kladně.“ Respondent č. 4 uvedl: „Myslím si, že je ve studiu úspěšná. Škola ji baví. Samozřejmě jsou předměty, které méně, ale to tak bývá.“ Jeden z respondentů uvedl, že jeho potomek je ve studiu střední školy průměrný. Respondent č. 3 uvedl: „Průměrně. Nepochází, ale samé jedničky také nemá.“

5. 3. Vyhodnocení rozhovoru č. 3

Rozhovoru se zúčastnili celkem 3 respondenti. Jedná se o 3 ženy. Tyto respondentky se věnují profesi učitele střední školy rozdílně dlouhou dobu. Respondentkám bylo položeno celkem 5 otázek, z toho některé byly rozděleny na více částí. Rozhovory proběhly při skypevání přes internet, které bylo předem domluveno. Odpovědi byly získávány při řízeném rozhovoru a ihned písemně zaznamenávány. Při rozhovoru bylo

požádáno o zachování anonymity. Výsledky získané při rozhovoru slouží pouze pro výzkumné účely této bakalářské práce.

1. Kolik let jste již učitelem/učitelkou?

Každá z oslovených respondentek učí rozdílně dlouho dobu. Respondentka č. 1 uvedla: „Učím krátce. Bude to sedm let.“ Respondentka č. 2 uvedla: „Já jsem učitelkou již 18 let.“ Respondentka č. 3 uvedla: „V září to bude 12 let.“

2. Myslíte si, že žáci alternativních škol mají šanci obstát v dalším studiu na střední škole?

V této otázce se oslovené respondentky shodly, že tito žáci jistě mají šanci úspěšně zvládnout střední školu. Respondentka č. 1 uvedla: „Myslím si, že tito žáci mají určitě šanci úspěšně zvládnout střední školu.“ Respondentka č. 2 zmiňuje, že předpoklad k tomu úspěšně zvládnout střední školu určitě mají, ale musí se snažit. Respondentka č. 2 uvedla: „Jistě, předpoklad k tomu určitě je. Když se tito žáci snaží, zvládají střední školu dobře.“ Další z respondentek uvádí, že v alternativních školách jsou schopni žáky připravit stejně důkladně jako ve školách standardních. Respondentka č. 3 uvedla: „Myslím, že určitě ano. V alternativních školách jsou schopni je připravit stejně důkladně jako ve školách standardních.“

3. Jsou podle Vás absolventi základních alternativních škol dobře připraveni na studia středních škol?

Zde se odpovědi respondentů v některých věcech lišili. Jedna z respondentek uvedla, že si nemyslí, že by připravenost souvisela s typem školy ale s konkrétní školou. Uvedla také to, že některé alternativní školy mají úroveň vyšší a některé nižší, stejně jako je tomu tak u standardních škol. Respondentka č. 1 uvedla: „Myslím si, že připravenost nesouvisí s tím, zda je dítě z alternativní nebo standardní školy. Některé alternativní školy mají úroveň nižší některé vyšší. Stejně jako tomu bývá u škol standardních. Takže bych řekla, že nezáleží na typu školy, ale na konkrétní škole.“ Další z respondentek uvedla, že záleží na typu škol. Uvádí, že má velké zkušenosti se žáky Církevních škol, které hodnotí kladně. Zmiňuje také, že měla možnost učit studenta ze základní školy Montessori a zde má nějaké výtky. Respondentka č. 2 uvedla: „Záleží na tom, z jakého typu alternativní školy k nám přišlo. Měla jsem tu možnost učit spoustu žáků ze základní církevní školy, která má sídlo nedaleko střední školy, kde učím. Tito žáci jsou si

myslím velmi dobře připravováni. Měla jsem ale také tu čest učit dítě z montessori základní školy a u těchto žáků si myslím převládá sebejistota nad znalostmi. Děti si opravdu velmi věří, ale leckdy tomu jejich znalosti neodpovídají.“ Další z respondentek uvedla, že tito studenti se vyrovnají žákům ze standardních škol. Respondentka č. 3 uvedla: „Myslím si, že se v klidu vyrovnají žákům ze standardních škol.“

4. 4a. Víte o nějakém problému, který mají absolventi alternativních základních škol v dalším studiu na středních školách?

V této otázce dvě z respondentek uvedli, že vědí o problému, který mají tito studenti při studiu střední školy. Jedna z respondentek uvedla, že o žádném problému neví. Respondentky č. 1, 2 uvedli: „Ano.“ Respondentka č. 3 uvedla: „Ne.“

4b. Jaký?

Jedna z respondentek uvádí, že žáci z alternativních škol se více stresují z přechodu na střední školu. Respondentka č. 1 uvedla: „Neřekla bych, že je to vyloženě problém, ale pro některé žáky bývá přechod na standardní střední školy velmi stresující, což samozřejmě můžeme pozorovat i u žáků ze standardních základních škol, ale řekla bych, že žáci z alternativních škol si to více připouštějí.“ Další z respondentek uvedla, že někteří z těchto žáků mají menší znalosti. Respondentka č. 2 uvedla: „Někteří žáci z alternativních škol nemají takové znalosti jako žáci ze standardních škol. Záleží však na typu školy.“ Respondentka č. 3 již v první části této otázky uvedla, že neví o žádném problému, který by se těchto žáků vyskytoval.

5. Jak si vedou z Vašeho pohledu žáci alternativních škol na střední škole?

Zde v této otázce se odpovědi dvou respondentek shodují, ačkoliv je každá formulovala trochu jinak. Uvádí, že záleží na snaze dotyčného studenta. Někteří žáci jsou velmi úspěšní, někteří zase méně. Respondentka č. 1 uvedla: „Každý žák má možnost být úspěšný, pokud chce. Nešetkala jsem se zatím s tím, že by nějaký žák byl vyloženě neúspěšný.“ Respondentka č. 2 uvedla: „Záleží na tom, jak se snaží. Někteří žáci jsou velmi snaživí a u těch proto není problém. Někteří naopak snahu moc nemají. Řekla bych tedy, že je to průměrné.“ Další z respondentek uvedla, že tito studenti bývají při svém studiu úspěšní. Respondentka č. 3 uvedla: „Myslím si, že tito žáci bývají zpravidla úspěšní ve svém studiu.“

5. 4. Vyhodnocení rozhovoru č. 4

Rozhovoru se zúčastnily 4 studentky středních škol 2. ročníku, které jsou absolventkami základní církevní školy. Studentky navštěvují různé typy středních škol. Studentkám bylo položeno celkem 5 otázek, z toho 1 otázka byla rozdělena na dvě části. Rozhovory proběhly při osobním setkání, které bylo předem domluveno. Odpovědi byly získávány při řízeném rozhovoru a ihned písemně zaznamenávány. Při rozhovoru bylo požádáno o zachování anonymity. Výsledky získané při rozhovoru slouží pouze pro výzkumné účely této bakalářské práce. Otázky pro studenty středních škol byly zaměřeny na získání informací ohledně úspěšnosti absolventů alternativních základních škol při dalším studiu na středních školách.

1. Jakou střední školu momentálně navštěvujete?

Respondentky navštěvují různé střední školy. Dvě z respondentek navštěvují střední odbornou školu, obor Kadeřnice. Další dvě z respondentek zde zastupují po jedné Gymnázium a Obchodní akademii.

2. Je nějaký problém, který máte ve studiu střední školy? Jaký?

Všechny respondentky na tuto otázku odpověděly stručně se stejnou odpovědí, že nepociťují žádný problém při studiu střední školy. Respondentka č. 1 uvedla: „Myslím si, že žádný problém nemám.“ Respondentka č. 2 uvedla: „Nevím o žádném problému.“ Respondentka č. 3 uvedla: „Nepociťuji žádný problém, který bych ve svém studiu měla.“ Respondentka č. 4 uvedla: „Nemám žádné problémy.“

3. Jak jste byla z Vašeho pohledu připravena na studium na střední škole? Byli jste připravováni nějak speciálně?

Většina respondentek se shodla, že ve svém studiu na střední škole nemají žádné problémy a učivo zvládají (jedna z respondentek uvedla, že něco jí jde hůře a něco lépe. To však přikládá spíše ke svým schopnostem a nadání). Respondentka č. 4 uvedla: „Myslím si, že jsem byla připravena školou celkem dobře. Nějaké věci mi jdou hůře ale nějaké zase naprosto v pohodě.“ Další respondentky uvedli také, že je na škole připravili ke studiu středních škol dobře. Respondentka č. 1 uvedla: „Myslím, že školu zvládám dobře, takže jsem byla připravena dobře.“ Respondentka č. 2 uvedla: „Myslím si, že jsem byla připravena dobře. Nemám ve škole žádné problémy a učivo také zvládám.“ Respondentka č. 3 „Myslím si, že dobře. Učení zvládám.“ Dále jsem se v této

otázce ptala, zda byly připravovány nějak speciálně. Všechny respondentky opět odpověděly jednoznačně. Žádné speciální přípravy na základní škole, kterou navštěvovaly, neprobíhaly. Jedna z respondentek zmínila, že jejich přípravy neprobíhaly jinak než u jejich kamarádů, kteří navštěvovali standardní základní školu. Respondentka č. 1 uvedla: „Nijak zvláště nás na škole nepřipravovali.“ Respondentka č. 2 uvedla „Nepřišlo mi, že by nás připravovali nějak speciálně. Prostě stejně jako spousta mých kamarádů, kteří navštěvovali obyčejnou školu.“ Respondentka č. 3 uvedla „Nijak speciálně nás nepřipravovali.“

4. Jak zvládáte působení na střední škole?

V této otázce se opět odpovědi respondentek ve většině shodovaly. Respondentky uvedly, že dle svého pohledu si na škole vedou dobře, či obstojně. Jedna z respondentek uvedla, že některé učivo jí jde lépe, jiné zase hůře. Respondentka č. 1 uvedla: „Myslím, že školu zvládám obstojně.“ Respondentka č. 2 uvedla: „Na střední škole si myslím vedu velmi dobře.“ Respondentka č. 3 uvedla: „Mě se vede na škole dobře, takže si myslím, že to zvládám.“ Respondentka č. 4 uvedla: „Zvládám to tak napůl. Některé věci mi jdou dobře a některé hůře.“

5. 5a. Je něco, co Vás překvapilo při studiu střední školy?

Na tuto otázku se již odpovědi respondentek lišily. Jedna z respondentek uvedla, že na škole, kterou nyní navštěvuje, ji nic nepřekvapilo. Respondentka č. 1 uvedla: „Ani ne.“ Jedna z respondentek uvedla, že škola se v mnoha věcech liší od té, kterou navštěvovala dříve (např. styl výuky učitelů), ale nedá se říct, že by ji to překvapilo, protože dle jejího názoru je každá škola jiná a je to spíše o zvyku. Respondentka č. 2 uvedla: „Každá škola je jiná. Mnoho věcí je jiných. Styl učení učitelů, ale nevím, zda se dá říct, že by mě to úplně překvapilo. Spíše je to o zvyku.“ Další z respondentek měla podobný názor a uvedla, že to vše očekávala. Respondentka č. 3 uvedla: „Nic mě nepřekvapilo. Je to určitě v mnoha věcech jiné, ale to jsem čekala. Šla jsem tam s tím, že to bude vše nové. Ale nic z těch věcí mi nedělá problém.“ Poslední z respondentek uvedla, že učitelé jsou na nynější škole trochu přísnější, než byla zvyklá na té předchozí. Respondentka č. 4 uvedla: „Překvapilo mě, že jsou tu učitelé trošku přísnější, než jsem byla zvyklá.“

5b. Co?

Tato otázka blízce souvisí s otázkou předchozí, kdy respondentky odpovídaly na předchozí otázku s návazností. Jednu z respondentek překvapila již zmíněná větší přísnost učitelů, jinak se respondentky shodují na tom, že je nic nepřekvapilo.

5. 5. Vyhodnocení výzkumných otázek

Výzkumná otázka č. 2. *Jsou žáci alternativních škol z pohledu studentů (absolventů alternativních základních škol), rodičů a učitelů úspěšní při studiu na středních školách?*

Z výzkumu vyplývá, že studenti z alternativních základních škol jsou z pohledu studentů samotných a rodičů úspěšní při studiu středních škol. Někteří žáci i rodiče zmiňovali, že se setkali s menšími obtížemi nebo, že studentovi nejdou některé předměty tak dobře jako jiné. Celkově však nikdo z nich nehodnotil studenty jako neúspěšné. Z pohledu učitelů též můžeme říci, že tito žáci jsou ve studiích střední školy úspěšní. Učitelé však zmiňovali, že záleží na snaze daného studenta.

Výzkumná otázka č. 3. *Jak vnímali žáci z alternativních škol obtížnost u přijímacího řízení?*

Žáci alternativních základních škol vnímali obtížnost u přijímacích zkoušek velmi rozdílně. Některým žákům přijímací zkoušky obtížné nepřišli, jiní naopak zmiňovali spoustu různých věcí, které jim na přijímacích zkouškách obtížné přišli. Častou odpovědí bylo zvládnutí stresu nebo některé typy úloh.

6. Diskuze

Přijímací řízení prošlo v posledních letech velkou obměnou. V školním roce 2016/2017 byly zavedeny jednotné přijímací zkoušky. Podle národní rady unie školských asociací ČR ZCZESHA bylo nutné sjednotit přijímací zkoušky z důvodu nezaručeného rovného přístupu ke vzdělání (Husník, 2014).

Dle zveřejněných výsledků CERMATU měli žáci hlásící se na čtyřleté obory úspěšnost v testu z Českého jazyka 59,2 % (tzn. 29,6 bodů). Toto je průměrná úspěšnost všech žáků, kteří skládali přijímací zkoušky na čtyřleté obory na středních školách z Českého jazyka, tedy žáků jak alternativních základních škol, tak i standartních základních škol. Z výzkumu jsem došla k tomu, že dotazování respondenti se často pohybovali nad touto hranicí uvedenou Cermanem. Z matematiky byla průměrná úspěšnost všech žáků, kteří tuto zkoušku skládali, 43,1 % (tzn. 21,55 bodů). I v testu z Matematiky byli dotazování respondenti často nad celostátním průměrem (CERMAT 2019).

Dále jsme se dozvěděli, že většina dotazovaných respondentů se dostala na střední školu, kterou si vybrali. Dále bylo uvedeno, že jeden z respondentů výsledky neví. Tyto výsledky jsou srovnatelné s výsledky jedné nejmenované waldorfské školy, kde úspěšnost přijetí ve školním roce 2017/2018 byla 100 %.

Mezi oblíbenou volbou dalšího studia žáků z alternativní základní škol patří čtyřleté maturitní obory. Dle slov Mirky Kollevské (vedoucí montessori větve) neodešli žáci montessori školy v posledních třech letech ani jednou na odborné učiliště (Kollevská, online: 14. 1. 2019). Tato slova se potvrdila i v této bakalářské práci kdy respondenti (žáci alternativních škol, kteří skládali přijímací řízení) ani jednou neuvedli odborné učiliště jako školu, na kterou se hlásili. Jak dále zmiňuje Kollevská, mezi volbami jsou všechny typy středních škol – všeobecná, humanitní i přírodovědná gymnázia, odborné střední školy uměleckého typu i další odborné střední školy s maturitou (Kolevská, online 14. 1. 2019). Tyto školy byly častou volbou i mezi respondenty v této bakalářské práci.

V online článku na webu www.rodicevitani.cz (online 14. 1. 2019) byli dotazování studenti ohledně obtížnosti přijímacích zkoušek pro ně samotné a jak se na ně připravovali. Žáci zde často zmiňovali, že měli menší či větší problémy s matematikou a

museli jí k přijímacím zkouškám dohánět. V tomto článku jsou dotazováni pouze čtyři studenti, proto si myslím, že tyto výsledky nemohou být brány jako plošné. V této práci respondenti zmiňovali mnoho jiných věcí, které pro ně byly obtížné u přijímacího řízení, jako například zvládnutí stresu.

7. Závěr

Cílem této bakalářské práce, bylo zjistit, jakou mají absolventi alternativních škol úspěšnost při přijímacích zkouškách na střední školy, a jak vnímají obtížnost přijímacích zkoušek. Dále také jak jsou úspěšní při dalším studiu na střední škole. V teoretické části nalezneme vysvětlení, co to je alternativní výuka (pedagogika), proč tyto školy vznikaly a jejich vývoj. Dále se podrobně seznamujeme se třemi zástupci alternativní pedagogiky (Montessori pedagogika, Waldorfská pedagogika a Církevní pedagogika), kteří byli i následně zastoupeni v praktické části této bakalářské práce. Je zde popsána historie, způsob a metody výuky, hodnocení atd.

Ve druhé (praktické části) proběhlo výzkumné šetření, které mělo za cíl zjistit, jakou mají žáci alternativních škol úspěšnosti při přijímacím řízení na střední školy. Jak vnímají obtížnost přijímacích zkoušek a také jakou mají úspěšnost b dalším studiu na středních školách. Byla použita metoda rozhovorů. Na základě získaných informací proběhlo vyhodnocení. Jako velmi kladné shledávám to, že více jak $\frac{3}{4}$ absolventů alternativních škol, bylo na základně přijímacích zkoušek přijato na školu, kterou si vysnilo. Bodové hodnocení z testů měli tito žáci též velmi vysoké, tudíž můžeme říct, že byli velmi úspěšní. Dále za velmi kladné zjištění považuji hodnocení úspěšnosti absolventů alternativních škol při dalším studiu na středních školách. Hodnocení působnosti těchto žáků na středních školách bylo jak z pohledu rodičů, učitelů, tak z pohledu samotných absolventů velmi kladné. Díky tomuto výzkumnému šetření jsem došla k závěru, že alternativní školy své žáky dokáží velmi dobře připravit na přijímací řízení, ale i na další studia středních škol. Tito žáci jsou při přijímacích zkouškách velmi úspěšní a v dalších studiích také nemají větší problémy.

-

Seznam literatury a internetových zdrojů

1. Je "montessori" dobré pro život a jaký je pak přechod na střední školu? Zkušenost samotných žáků - Rodiče vítáni. *Rodiče vítáni - Magazín o všem podstatném ve vzdělávání* [online]. Copyright © 2019 Rodiče vítáni [cit. 03.07.2019]. Dostupné z: <https://www.rodicevitani.cz/skolstvi/alternativni-a-rodicovske-skoly/je-montessori-dobre-pro-zivot-a-jaky-je-pak-prechod-na-stredni-skolu-zkusenost-samotnych-zaku/>
2. GRECMANOVÁ, Helena a Eva URBANOVSKÁ. *Waldorfská škola*. Olomouc: Hanex, 1996. ISBN 8085783096.
3. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.
4. LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1284-0.
5. PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy*. 2. upr. vyd. Praha: Portál, 1996. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178--072-3.
6. ZELINKOVÁ, Olga. *Pomoz mi, abych to dokázal: pedagogika Marie Montessoriové a její metody dnes*. Praha: Portál, 1997. Pedagogická praxe (Portál). ISBN 80-7178--071-5.
7. PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2001. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178--584-9.
8. Učitelské noviny. *Učitelské noviny* [online]. Copyright © Copyright 2010 [cit. 03.07.2019]. Dostupné z: <http://ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=7797>
9. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

10. DOHNALOVÁ, Zdeňka. Církevní školství v České republice. K pedagogické činnosti Kongregace Milosrdných sester III. řádu svatého Františka Pod ochranou Svaté Rodiny. [online]. Brno, 2006 [cit. 2019-07-03]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/9f66on/>>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce doc. Mgr. Jiří Zounek, Ph.D..
11. CERMAT :: . CERMAT :: [online]. Copyright © 2010 CERMAT [cit. 11.07.2019]. Dostupné z: <https://www.ceremat.cz/vysledky-jednotne-prijimaci-zkousky-1404035547.html>
12. Školy, školky a ostatní zařízení s Montessori výukou - Montessoricr. *Montessori ČR - Montessoricr* [online]. Copyright © [cit. 11.07.2019]. Dostupné z: <https://www.montessoricr.cz/skoly-a-skolky/mapa-a-vizitky>
13. :: Waldorfské školy :: . :: *Waldorfské školy* :: [online]. Copyright © AWŠ ČR 2008 [cit. 11.07.2019]. Dostupné z: <http://www.iwaldorf.cz/skoly.php?menu=sko-vse>
14. Katalog církevních škol podle kategorií - Církev.cz . *Církev.cz* [online]. Copyright © 2019 Česká biskupská konference [cit. 11.07.2019]. Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/skolstvi/skoly/kategorie/2>
15. *Faculty of Informatics, Masaryk University | Faculty of Informatics Masaryk University* [online]. Dostupné z: <https://www.fi.muni.cz/~qprokes/pedagogika/dejiny.html>

Přílohy

Příloha č. 1

Rozhovor č. 1

1. Jste spokojen/a s úrovní výuky na škole, kterou navštěvujete?

- R1) Ano jsem velmi spokojena s úrovní školy, kterou navštěvuji.
- R2) Ano jsem spokojena.
- R3) Ano jsem spokojen s úrovní své školy.
- R4) Ano, se svou školou jsem spokojen.
- R5) S úrovní školy, na kterou docházím, jsem asi spokojena.
- R6) Ano, jsem spokojena, protože škola mi vyhovuje.
- R7) Ano, jsem spokojena.
- R8) Jsem spokojena.
- R9) Jsem docela spokojena.
- R10) Úroveň mé školy je celkem dobrá, ale našlo by se pár věcí, které by se dali vytknout.
- R11) Já moc spokojený s úrovní výuky nejsem, mohla by být lepší.
- R12) Úroveň mé školy je celkem obstojná.
- R13) Jsem se svou školou spokojena.
- R14) S úrovní školy, kterou navštěvuji, jsem spokojena.
- R15) Ale ano, úroveň školy je celkem ucházející.
- R16) Mě se na mé škole velmi líbí, a myslím si, že její úroveň je velmi dobrá.

2. 2a. Byl/a Jste spokojen/a s přípravou na přijímací zkoušky u Vás na škole?

- R1) ano
- R2) ano
- R3) ano
- R4) ano

R5) Příprava byla fajn, takže jsem celkem spokojena.

R6) ano

R7) ano

R8) Příprava mi nepřišla nijak zvláštní. Probírali jsme potřebnou látku a zkoušeli přijímačové testy. Byla normální. Takže asi dobrá a jsem spokojená.

R9) Ano s přípravou jsem spokojena.

R10) Učitelé se nás snažili na přijímací zkoušky připravit, takže ano jsem celkem spokojen.

R11) Mohlo to být lepší, více jsme se mohli věnovat testům. Spokojená jsem napůl

R12) Mohlo to být lepší, ale celkem to šlo. Takže průměrně.

R13) Příprava probíhala dobře a jsem spokojena

R14) Mohli se přípravě více věnovat. Přípravu hodnotím průměrně

R15) Příprava byla celkem dobrá. Šlo by to ale lépe.

R16) Ano, snažili se nás dobře připravit.

2b. Jakým způsobem probíhala?

R1) Příprava probíhala stylem kroužku. Kdo se chtěl připravit, tak chodil na kroužek.

R2) Měli jsme po vyučování hodiny, na které jsme mohli chodit Na Matematiku a Český jazyk. Bylo to dobré. Moc mi to pomohlo.

R3) Probíhala pomocí kroužků z matematiky a Českého jazyka. Ani jeden jsem ale nenavštěvoval, i přes to jsem se ale dostal.

R4) Příprava probíhala v hodinách nebo na doučování. Po škole byl organizován kroužek.

R5) Jelikož jsem dělala přijímací zkoušky na uměleckou školu, tak mě má škola nijak nepřipravovala. Ale pozorovala jsem přípravu z Matematiky a Českého jazyka. Probíhaly kroužky po vyučování. To bylo skvělé. Především z Českého jazyka. S matematikou se začalo pozdě.

R6) Připravovali jsme se na doučování, které pro nás učitelé připravili. Bylo to jak z českého jazyka, tak z matematiky.

R7) Učitelé nabízeli po celý školní rok ve svém volném čase doučování, které probíhalo 1x týdně. Připravovali nás velmi dobře.

R8) Doučování na škole.

R9) Probíráním učiva, psaní testů z předešlých let, individuální procvičování.

R10) Normálním.

R11) Výuka probíhala v hodinách. Výuka českého jazyka měla výbornou strukturu, neopomněli jsme probrat žádné potřebné téma. Výuka matematiky mohla být podrobnější.

R12) Probírali jsme látku. Čeština byla systematická pro přípravu. Matematika mi moc nevyhovovala, látka nebyla pořádně vysvětlena.

R13) Na hodinách jsme probrali veškeré učivo a zkoušeli si přijímačkové testy.

R14) V hodinách jsme látku probírali a zkoušeli si ilustrační testy. Ale myslím si že bez přijímacích kurzu bych to nezvládla.

R15) Psaní testů z předešlých let. Probírání témat.

R16) Vše jsme probrali a díky tomu byli jistější.

3. Bylo něco, co Vás u přijímacích zkoušek překvapilo? Popřípadě co?

R1) Nepřekvapilo. Se všemi typy úloh jsem se již dříve setkala.

R2) Že matematika byla lehčí jak Český jazyk.

R3) Ani ne.

R4) Ne.

R5) Nepřekvapilo, všecko jsem čekala.

R6) Překvapilo mne, že testy matematiky byly lehčí jak loni.

R7) Čekala jsem, že matematika bude obtížnější. Naopak jsem čekala, že český jazyk bude lehčí.

R8) bylo to velmi rychlé.

R9) Noensensová poezie.

R10) Ne.

R11) Ne. Osnova testů byla předvídatelná.

R12) Ozubená kolečka.

R13) Na přijímacích zkouškách mne nic nepřekvapilo, byla jsem připravena.

R14) Spíše ne. Ilustrační testy jsem si předem zkoušela.

R15) Ne.

R16) Ne.

4. 4a. Byly pro Vás přijímací zkoušky obtížné?

R1) Ano přijímací zkoušky pro mě byly obtížné.

R2) Na přijímacích zkouškách se našly věci, které pro mne byly těžké. Takže v něčem obtížné byly.

R3) Našlo se pár věcí, které byly obtížnější, ale těch bylo pouze pár, takže přijímačky byly obtížné trochu.

R4) Pro mě moc obtížné nebyly.

R5) Zkoušky těžké nebyly.

R6) Přijímací zkoušky pro mne obtížné trochu byly.

R7) Ano přijímací zkoušky pro mne obtížné trochu byly.

R8) Přijímací zkoušky byly trochu těžké.

R9) Přijímací zkoušky pro mne moc obtížné nebyly.

R10) Mě moc obtížné nepřišly.

R11) Nepřišli mi moc obtížné.

R12) Obtížnost hodnotím tak nějak napůl. Nějaké věci byly těžké a nějaké vůbec.

R13) Našli se věci, které pro mne byly těžké. Ale zase ne úplně všechno.

R14) Tak trošku.

R15) Malinko ano.

R16) Moc těžké nebyly.

4b. V čem?

R1) Před samotnými testy jsem byla ve stresu. Pak to ze mě ale spadlo.

R2) Stres.

R3) Pouze časový limit. Jinak v pohodě.

R4) V ničem.

R5) Nebyly pro mě těžké, šla jsem tam s tím, že nedělám nic nového.

R6) I přes to, že byla matematika lehčí, tak mi dělala problém.

R7) Našlo se pár věcí, o kterých jsem věděla, že mi dělají problém. Snažila jsem se na ně doma připravit. Některé úlohy (hlavně v matematice) byly dost složité.

R8) Stres.

R9) V matematice. Český jazyk se dá naučit.

R10) Nebyly obtížné.

R11) V ničem.

R12) Učivo, které jsme neprobrali dopodrobna.

R13) Stres.

R14) Učivo nebylo těžké, spíše jsem se nemohla vyrovnat se stresem.

R15) V matematice byl krátký časový limit.

R16) Nejde mi matematika, takže v matematice.

5. 5a. Jaká byla Vaše úspěšnost při přijímacích zkouškách?

R1) Já jsem se sebou spokojena, Myslím, že se mi přijímačky povedly dobře.

R2) Myslím si, že tak na půl. Mohlo to být určitě lepší.

R3) Výborná.

R4) Celkem dobrá. Jsem spokojen.

R5) Myslím si, že dobrá, takže průměr.

R6) Celkem ucházející.

R7) Já jsem spokojena. Přijímačky se mi podle mě povedly.

R8) Myslím si, že se mi to povedlo.

R9) Výborně. Byla jsem velmi spokojena.

R10) Tak napůl. Některé věci byly těžší, takže jsem ztratil body.

R11) Mě se přijímačky povedly.

R12) Mohlo to být určitě lepší ale taky horší, takže myslím, že se mi povedly.

R13) Výborná.

R14) Celkem dobrá.

R15) Povedli se mi lépe, než jsem očekávala, takže dobrá.

R16) Jsem spokojena. Myslím, že se mi celkem povedli.

5b. Jaký byl váš počet bodů

- ČESKÝ JAZYK

R1) 46

R2) 38

R3) 43

R4) 35

R5) nedělala jsem z tohoto předmětu přijímací zkoušky.

R6) 37

R7) 34

R8) 40

R9) 45

R10) 21

R11) 48

R12)32

R13)46

R14) 49

R15) nepamatuji si to

R16) 28

- MATEMATIKA

R1) 44

R2) 37

R3) 39

R4) 33

R5) Nedělala jsem z tohoto předmětu přijímací zkoušky

R6) 38

R7) 40

R8) 35

R9) 45

R10) 20

R11) 38

R12)40

R13)47

R14)39

R15) nepamatuji si to

R16) 32

6. Dostal/a jste se na vysněnou školu?

R1) ano, bez odvolání

R2) ano,

R3) ano

R4) ano

R5) ano, na obě

R6) ano

R7) ano

R8) ano na odvolání

R9) ano

R10) Ještě nevím

R11) ano

R12) ano

R13)ano

R14) asi ano

R15) ano

R16) ano

7. Na jakou střední školu jste se hlásil/a?

R1) Lyceum

R2) Lyceum

R3) Lyceum

R4) Střední umělecká škola

R5) Střední umělecká škola

R6) Gymnázium

R7) Gymnázium

R8) Gymnázium

R9) Gymnázium

R10)Střední odborné učiliště s maturitou

R11)Gymnázium

R12)Gymnázium

R13)Gymnázium

R14) Gymnázium

R15) Střední odborná škola s maturitou

R16) Lyceum

Rozhovor č. 2

1. Bylo z Vašeho pohledu Vaše dítě dobře připraveno na další studium na střední škole?

R1)Já si myslím, že určitě ano. Na střední škole nemá dcera nyní žádné větší problémy.

R2)Určitě ano. Na základní škole je připravovali důsledně.

R3)Byli jsme se základní školou, kterou má dcera navštěvovala spokojeni celkově. Připravili je tam na vše velmi dobře

R4)Určitě ano, samozřejmě se najdou některé věci, které při přechodu na střední školu dělají potíže ale to si myslím nesouvisí až tak s přípravou předešlé školy.

2. 2a. Víte o nějakém problému, který mají Vaši potomci v dalším studiu na střední škole?

R1)Nevím

R2)Nevím

R3)Nevím

R4)Nevím o ničem zásadním. Pravidelně chodím na třídní schůzky a samozřejmě jsou předměty, které jdou dceři hůře ale to je normální.

2b. Jaký?

R1)Nevím o žádném problému

R2)Nevím o žádném problému, který by má dcera měla

R3)Nejsem si vědoma toho, že by má dcera měla ve škole nějaký problém

R4)Některé předměty jdou dceři hůře, např. Matematika

3. Bylo Vaše dítě nějak speciálně připravováno základní školou na přechod na střední školu?

R1)Nevím, ale myslím si, že ne. Dle mého se na toto nijak speciálně připravit nedá. Jde spíše o zvyk. Každý přechod na novou školu je něčím specifický.

R2)Nic speciálního na škole nebylo

R3)Ne

R4)Speciálně určitě ne. Škola má své zaseté systémy, které jsou myslím dobré

4. Jak hodnotíte působení svého dítěte na střední škole? (Hodnotte na stupnici 1 – 5 jako ve škole)

R1)Myslím si, že mé dceři se na střední škole daří. Myslím si že je úspěšná.

R2)Úspěšnost své dcery hodnotím kladně.

R3)Průměrně. Nepochází, ale samé jedničky také nemá

R4)Myslím si, že je ve studiu úspěšná. Škola ji baví. Samozřejmě jsou předměty, které méně, ale to tak bývá.

Rozhovor č. 3

1. Kolik let jste již učitelem/učitelkou?

R1) Učím krátce. Bude to sedm let

R2) Já jsem učitelkou již 18 let

R3)V září to bude 12 let

2. Myslíte si, že žáci alternativních škol mají šanci obstát v dalším studiu na střední škole?

R1) Myslím si, že tito žáci mají určitě šanci úspěšně zvládnout střední školu

R2)Jistě, předpoklad k tomu určitě je. Když se tito žáci snaží, zvládají střední školu dobře.

R3)Myslím, že určitě ano. V alternativních školách jsou schopni je připravit stejně důkladně jako ve školách standardních.

3. Jsou podle Vás absolventi základních alternativních škol dobře připraveni na studia středních škol?

R1) Myslím si, že připravenost nesouvisí s tím, zda je dítě z alternativní nebo standardní školy. Některé alternativní školy mají úroveň nižší některé vyšší. Stejně jako tomu bývá u škol standardních. Takže bych řekla, že nezáleží na typu školy, ale na konkrétní škole.

R2) Záleží na tom, z jakého typu alternativní školy k nám přišlo. Měla jsem tu možnost učit spoustu žáků ze základní církevní školy, která má sídlo nedaleko střední školy, kde učím. Tito žáci jsou si myslím velmi dobře připravováni. Měla jsem ale také tu čest učit dítě z montessori základní školy a u těchto žáků si myslím převládá sebejistota nad znalostmi. Děti si opravdu velmi věří, ale leckdy tomu jejich znalosti neodpovídají.

R3) Myslím si, že se v klidu vyrovnají žákům ze standardních škol.

4. 4a. Víte o nějakém problému, který mají absolventi alternativních základních škol v dalším studiu na středních školách?

R1)ano

R2) ano

R3)ne

4b. Jaký?

R1) Neřekla bych, že je to vyloženě problém, ale pro některé žáky bývá přechod na standardní střední školy velmi stresující, což samozřejmě můžeme pozorovat i u žáků ze standardních základních škol, ale řekla bych, že žáci z alternativních škol si to více připouštějí.

R2) Někteří žáci z alternativních škol nemají takové znalosti jako žáci ze standardních škol. Záleží však na typu školy.

R3) U nás na škole jsem nevyozorovala, že by tito žáci měli nějaké problémy

5. Jak si vedou z Vašeho pohledu žáci alternativních škol na střední škole?

R1)Každý žák má možnost být úspěšný pokud chce. Nesetkala jsem se zatím s tím, že by nějaký žák byl vyloženě neúspěšný.

R2)Záleží na tom, jak se snaží. Někteří žáci jsou velmi snaživí a u těch proto není problém. Někteří naopak snahu moc nemají. Řekla bych tedy, že je to průměrné.

R3) Myslím si, že tito žáci bývají zpravidla úspěšní ve svém studiu.

Rozhovor č. 4

1. Jakou střední školu (popřípadě obor) momentálně navštěvujete?

R1) Střední odborná škola: obor - Kadeřnice

R2) Obchodní akademie

R3) Gymnázium

R4) Střední odborná škola: obor - Kadeřnice

2. Je nějaký problém, který máte ve studiu střední školy? Jaký?

R1) Myslím si, že žádný problém nemám

R2)Nevím o žádném problému

R3) Nepociťuji žádný problém, který bych ve svém studiu měla.

R4)Nemám žádné problémy

3. Jak jste byla z Vašeho pohledu připravena na studium na střední škole? Byli jste připravováni nějak speciálně?

R1)Nijak zvláštně nás na škole nepřipravovali. Ale myslím, že školu zvládám dobře, takže jsem byla připravena dobře.

R2)Myslím si, že jsem byla připravena dobře. Nemám ve škole žádné problémy a učivo také zvládám. Ale nepřišlo mi, že by nás připravovali nějak speciálně. Prostě stejně jako spousta mých kamarádů, kteří navštěvovali obyčejnou školu.

R3)Myslím si, že dobře. Učení zvládám. Nijak speciálně nás nepřipravovali.

R4)Myslím si, že jsem byla připravena školou celkem dobře. Nějaké věci mi jdou hůře ale nějaké zase naprosto v pohodě. Speciální přípravy neprobíhali.

4. Jak zvládáte působení na střední škole?

R1) Myslím, že školu zvládám obstojně

R2) Na střední škole si myslím vedu velmi dobře

R3) Mě se vede na škole dobře, takže si myslím, že to zvládám

R4) Zvládám to tak napůl. Některé věci mi jdou dobře a některé hůře

5. 5a. Je něco co Vás překvapilo při studiu střední školy?

R1) Ani ne

R2)Každá škola je jiná. Mnoho věcí je jiných. Styl učení učitelů, ale nevím, zda se dá říct, že by mě to úplně překvapilo. Spíše je to o zvyku

R3) Nic mě nepřekvapilo. Je to určitě v mnoha věcech jiné, ale to jsem čekala. Šla jsem tam s tím, že to bude vše nové. Ale nic z těch věcí mi nedělá problém.

R4) Překvapilo mě, že jsou tu učitelé trošku přísnější, než jsem byla zvyklá

5b. Co?

R1) Nic mě nepřekvapilo

R2) Nic mě nepřekvapilo. Spíše si musím na jiný chod školy zvyknout

R3)Nic mě nepřekvapilo. Čekala jsem, že to na střední škole bude jiné než na základní

R4) Někteří učitelé jsou velmi přísní